

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. savodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 85.

Rokopis se ne vračajo.

Ulster in Irska

Te dni, ko je angleški kralj posetil Belfast, so prav izredni dogodki ob ulstersko-irski meji obrnili nase evropsko pozornost ter opozorili, da je tu problem, ki bo Britanskemu imperiju vsekakor še dal posla. Ekstremni irski nacionalisti so organizirali vrsto nasilnih dejanj v obsejnih področjih, pred vsem zoper one ustanove, zgradbe, naprave in funkcije, ki predstavljajo mejo med svobodno državo Irsko ter Ulstrom. Po dosedanjih poročilih so zlasti trpele obmejne carinarnice, vsekakor, ker so eden najbolj vidnih in najbolj nesimpatičnih znakov meje. Da so se ti napadi, ki jih izvršujejo v serijo atentatov, vzporedno ob času obiska novega kralja, pa ni slučajno. Ne le, da so ekstremisti porabili odsotnost graničarjev, ki so jih za ta čas postavili v službo na belfastke ulice, marveč so hoteli dati poudarek svoji akciji prav ob priliki visokega obiska samega. Ti napadi so tedaj povsem demonstrativni in so imeli namen, da manifestirajo, — ako se sme uporabljati ta termin, — za združitev obeh delov Irske.

V tem je tedaj pomen te atentatske prireditve. Nedvomno je res, da se po tej poti in po tej obliki ne predstavljajo najbolj posrečeno. Saj so manifestacije v taki obliki že ponovno in v raznih primerih zadele na najhujšo obsodbo ter so stremile k več škodile nego koristile. Tudi irsko gibanje samo ima v svoji dolgi zgodovini najzanimavši obilo primerov, ki pričajo, da res ni najboljša in najbolj sigurna pot ona, ki hoče prodrati s silo zoper obstoječe britanske uredbe. Toda to je stvar irske taktike. Nas zanjima v tej zvezi bolj trajno ozadje teh atentatov, zakaj ne smemo prezreti, da je združitev Ulstra in Irske tudi program irske vlade, ki ji načeluje še vedno de Valera, pa da je, dasi v omiljeni obliki, načrt in cilj vseh Ircev. Na osnovi tega moramo zaključiti, da se bo po tej ali oni obliki zahtevala po priključku Ulstra vedno znova vračala na dnevni red, dasi je vprašanje, ali se bo sploh kdaj realiziralo. Ostane tedaj v inventarju političnih problemov, s katerimi se bodo morali baviti politični duhovi na Velikobritanskem otočju, bodisi da ohranijo ali da spremenijo sedanje politično stanje.

Ko se je snovala svobodna Irska v letu 1921., je bilo v Ulstru posebno glasovanje o tem, ali naj se Ulster loči od ostale Irske, ali pa naj ostane v njej kot sestavni del novega irskega dominiona. V tem plebiscitu je glasovalo 343.102 ljudi za ločitev, a 168.460 glasov zoper ločitev, torej za uvrstitev v svobodno državo Irsko. Mora se priznati, da je to razmeroma znaten del, ki se je tudi v Ulstru izrekel za Irsko, skoro natančno tretjina prebivalstva. To se popolnoma vjema s stanjem po veri, zakaj v Ulstru je bilo takrat od celotnega števila prebivalcev 1.284.000 samo 860.000 protestantov, torej nekako dve tretjini. Razmerje med obema deželama se ni izvedlo po osebnem principu, ne tako, da bi se dodeljevale občine po konfesionalni večini, marveč po grofijah, to je britskih upravnih enotah, in sicer po grofijah kot celotah. V treh obsejnih ulsterskih grofijah je ostalo spričo tega obilo katoliških Ircev, in sicer v grofiji Derry 45,8%, Armach 45,3%, v Tyrone celo 55,4%, ter v Fermanagh 56,2%. Načelo dodelitve po upravnih enotah grofij je imelo tedaj za posledico, da so se priključile Ulstru tudi močne irske katoliške manjšine. Po podatkih o plebiscitu v letu 1921. pa vidimo, da so tu ulsterski Irski zares želeli, da se združijo z Irsko. Kaj čuda, da se je celo pri onih, ki predstavljajo najbolj zmerne, to se pravi, ki so se zadovoljili s tem, da ostane Ulster zase, ohranila želja ali zahteva, da se izvrši revizija meje, pa da se prepušči svobodni Irski one obmejne občine, v katerih so katoliki v večini ali celo povsem nepomešani s protestanti.

Večina Ircev pa stremi po tem, da se sploh Ulster priključi Irski, bodisi kot samoupravna enota ali povsem prosto, kot so se priključile ostale grofije. Ta irska zahteva temelji v historizmu. Irski otok predstavlja enoto in je v zgodovini tvoril enoto, je pomenil enotno irsko deželo skozi stoletja. To zgodovinsko enotnost hoče obnoviti irski nacionalizem sedaj, in de Valera jo je postavil v svoj program kot eno glavnih točk.

Toda temu nasproti stoji važna dejstva sodobnega stanja. V Ulstru je dvetretjinska protestantska večina, ki se nikakor ne morejo šteti za Irce, marveč so angleškega rodu. In sicer so to doseljenci iz Škotske. Začeli so se seliti v severnovzhodno Irsko še v toku XVI. stoletja in sicer kot kmetjski naseljenci, ne pa morda kot veleposestniki, kakor je bilo v ostalih delih dežele. V prvi polovici XVII. stoletja se je kolonizacija iz Škotske vršila povsem sistematično, a zopet v obliki kmetijske naseljevanja; novo došli naseljenci niso tedaj vlekli morda ka-

CIANO: POL BITKE DOBLJENE...

Italijansko-angleško zблиžanje ni naperjeno proti nobeni državi, ker predstavlja le nov element evropskega miru

Rim, 4. avgusta. br. Italijanski zunanji minister g. Ciano je sprejel poročevalca angleškega novinskega koncena »Universal Service« ter mu podal o najnovejših pogajanjih med Italijo in Anglijo izjavo, ki so izzvale veliko pozornost v vsej italijanski in mednarodni javnosti. Italijani jih presoja kot odločilne za nadaljnji razvoj zблиžanja med Italijo in Anglijo. Izjave italijanskega zunanjega ministra pomenijo izpopolnitev pisma, ki sta si jih izmenjala predsednika angleške in italijanske vlade. O njihovem političnem pomenu in vsebini si je mogoče na podlagi Cianovih izjav ustvariti že nekoliko jasnejšo sliko.

kakšni so sedaj odnošaji med Anglijo in Italijo,

je Ciano dejal: Mislim, da je bil storjen te dni velik korak za razčiščenje atmosfere, v kateri so se nahajali odnošaji med obema narodoma, najvažnejše pa je, da so bile odstranjene vse medsebojne sumnje in dvomi. Na italijansko javnost sta nedavna govora zunanjega ministra Edena in vojnega ministra Duff Cooperja napravila zelo ugoden vtis. Ta govora sta pripravila podlago za izmenjavo pisma med min. predsednika Chamberlaina in Mussolinijem, s katerima se je pričelo novo razmerje med obema državama. Pot je sedaj prosta za obravnavo vseh preostalih problemov in za ponovno ureditev odnošajev v znamenju starega prijateljstva med obema državama.

gentlemens agreement še nadalje v veljavi,

je vprašal novinar ministra. Ciano mu je to vprašanje potrdil in naglasil, da džentlmenški sporazum nikakor ni bil razveljavljen. Pogodba iz preteklega januarja, je dejal, je bila omejena le na nekatera vprašanja. Z njo se gotovi problemi niso uredili, ostali so v senci. Sedaj bo treba razčistiti tudi te stvari. Sporazum mora biti popoln, tako da se bodo lahko brez ovir in zastoja vršila končna pogajanja. Kar se tiče Italije in Anglije, ni več nikakih zaprek za končno zблиžanje. Mnogi elementi in faktori, ki so povzročali težave v odnošajih med obema državama, ne bi bili tako resni in bi jih bilo lahko odpraviti, če bi med obema narodoma vladalo medsebojno zaupanje. Mislim, da so bile težave, ki so v zadnjih mesecih onemogočile medsebojni sporazum, bolj psihološkega nego stvarnega značaja. To okoliščino bo treba upoštevati, ko se bodo urejala vprašanja, ki se tičejo Italije in Anglije. Na italijanski kakor angleški strani se je pokazala iskrena volja, da se sklene sporazum. Kadar narod ali pa tudi zasebniki pokažejo dobro voljo, je pač pol bitke že dobljene. Predvsem moram opozoriti na vzajemno priznanje, da se interesi Anglije in Italije na Sredozemskem morju ne križajo, nego izpopolnjujejo.

Na vprašanje novinarja, kako bi italijansko-angleško zблиžanje moglo vplivati na

razmerje med Italijo in Nemčijo,

je Ciano poudaril: Obnova prijateljskega sodelovanja med obema državama ni in ne more biti naperjena proti nobeni drugi državi, nego mora pomeniti le nov element za stalnost evropskega miru. Spričo tega italijansko-angleški sporazum ne bo mogel v ničemer izpremeniti tudi ne italijansko-nemškega prijateljstva. Nasprotno, za os

Od pisma in izjav k pogajanjem

London, 4. avgusta. o. Italijansko-angleški diplomatski razgovori so se v zadnjih dneh vršili v najstrožji tajnosti. Zato prihajajo šele polagoma na dan vse podrobnosti o njih poteku, kakor tudi razlogi, ki so dovedli do nenadnega preokreta v odnošajih med obema državama. Politični krogi zatrjujejo, da pripravljajo na Downing streetu objavo Mussolinijevega in Chamberlainovega pisma. Ugodno je bila sprejeta tudi vest, da je italijanska vlada dovolila italijanskim novinarjem povratek v London. Tudi prepoved uvoza angleških

ke rente od zemlje, ki bi jo bili obdelovali drugi, — tako je bilo po ostali Irski, — marveč so trdo delali ter si služili v novi deželi svoj vsakdanji kruh. Ostali so do danes tamkaj in s svojo pridnostjo ter podjetnostjo so si osnovali tudi znatno industrijo v Belfastu ter okolici, tako da je to vsekakor najbolj industrializirani del vsega otoka. Po svojih gospodarskih zvezah so seveda Ulsterci navezani na irsko podeželje, odkoder jim v obilni meri prihajajo živila, toda nič manj živahne niso gospodarske zveze s sosedno Škotsko, s katero so v stiku v neštetihih pogledih. Vsekakor pa je po ekonomski strukturi Ulster danes bolj podoben sosedni Škotski nego ostali Irski.

Kakor je razvidno iz vsega navedenega, je tu problem v tem, da si stoji nasproti načela historičnih in etnografskih meja, načelni spor, ki ga poznamo iz neštetihih primerov v srednji Evropi iz polpretekla, pa tudi sedanje dobe. Zakaj, da moremo na Irskem govoriti

Rim - Berlin velja načelo, da se želi prijateljsko sodelovanje z vsemi državami, ki so pripravljene delati za mir in civilizacijo.

Te izjave, ki so jih najprej objavili jutranji angleški listi, so nocoj izšle tudi že v italijanskem tisku. V svojih prvih komentarjih jim rimski večerniki pripisujejo zelo velik pomen in naglašajo, da je Ciano znal pomiriti tudi nemško politično javnost, ki je po prvih optimističnih poročilih iz Londona zavzela napram najnovejšemu razvoju Chamberlainove diplomatske akcije za zблиžanje z Italijo dokaj rezervirano stališče. Nemški listi so se že anodi prav hladno izjavili v svojih komentarjih, da Nemčija nikoli ni bila proti kakršnekoli zdravemu sporazumu med glavnimi evropskimi silami, preko te splošne oznabe nemškega stališča pa niso z ničemer podrobneje obeležili mnenja nemške vlade o razgovorih med Londonom in Rimom.

Rimski listi opozarjajo v zvezi z navedenim pomirjevalno izjavo italijanskega zunanjega ministra Ciana na poročila »New York Herald« in nekaterih angleških listov, da je postalo zopet aktualno vprašanje Neurathovega obiska v Londonu. Po omenjenem listu Chamberlain celo upa, da bo Neurath prišel v London takoj po svojem dopustu. Po informacijah »News Chronicle« je nemška vlada že sklenila sondirati teren za Neurathov obisk v Londonu. Bržkone bo Neurath potoval čez Rokavski preliv sredi meseca septembra. Dotlej bodo pogajanja med Italijo in Anglijo že toliko dozorela, da bo mogoče tudi Nemčijo pridobiti za Chamberlainov načrt o novem lokarnskem paktu.

Ugoden vtis v Londonu

London, 4. avgusta. k. Izjave italijanskega zunanjega ministra Ciana so napravile v Londonu globok vtis in politični krogi so glasno poudarjajo, da pomenijo nov doprinos k obnovi nekdanjega italijansko-angleškega prijateljstva.

»Daily Telegraph« meni v svojem komentarju o teh izjavah, da nikakor ni pričakovati, da bi se prijateljstvo med Anglijo in Francijo zaradi najnovejšega zблиžanja med Londonom in Rimom ohladilo, na drugi strani pa Anglija tudi nima nobenega interesa razbiti osi Rim-Berlin. Včeraj so se v dobro poučenih krogih razširile vesti o bližnjem sestanku Edena in Ciana. Napovedovali so celo, da se bosta sestala v Ženevi, po informacijah omenjenega lista pa z njunim sestankom ni računati, preden sedanji razgovori med Chamberlainom in Mussolinijem ne preidejo v konkretna pogajanja.

Vsekakor bo glavno vprašanje priznanje italijanske imperije. O tem pravi »Morningpost«, da je Chamberlainova vlada že od vsega početka nameravala priznati italijansko aneksijo Abesinije, da pa se je še v zadnjem času morala boriti proti angleškemu javnemu mnenju in razmeram v Ženevi. Po mnenju lista pa se bo Italija zadovoljila le z izrecno izjavo Društva narodov, ki bo vsebovala popolno priznanje njenih z orožjem pridobljenih pravic v vzhodni Afriki.

»Manchester Guardian«, ki podrobno obravnava sredozemsko vprašanje, ugotavlja, da ga bo mogoče sedaj po doseženi skladnosti stališč in političnih načel Italije in Anglije urediti, vendar pa bo treba pri tem upoštevati še tretji sredozemski faktor, Francijo, ki se pravični in pošteni ureditvi sredozemskega problema nedvomno nikakor ne bo upirala.

listov v Italijo bo po vestih iz Rima v nekaj dneh uknjena.

O razvoju najnovejšega zблиževalne akcije sta objavila dneva zelo zanimivi poročili »Daily Telegraph« in pariški izdaja »New York Herald«. Prvi se bavi z vzroki nenadne izpremembe italijanske zunanje politike napram Angliji. List pravi, da se je Mussolini pred tedni obrnil na Hitlerja z osebnim vprašanjem, kakšno stališče bi zavzela nemška vlada v primeru, če bi Anglija napadla Italijo na Sredozemskem morju. Hitler je na njegovo

o etnografskih mejah tamkaj, kjer gre na videz za verske meje, je dovolj znano; pripadnost k veri, to je tisto, po čemer se vidi in dočla narodnost med Irce ter Angleže.

Evropa bo imela priliko opazovati, kako bodo na Britanskem otočju reševali ta problem. Da bodo Irce skušali porabiti sleherni priliko, da ga potisnejo v ospredje, je izven dvoma, in da ga bodo hoteli čim bolj učinkovito postaviti na dnevni red ekstremni elementi z de Valero, je tudi znano. Toda na drugi strani spadajo Ulsterci med jako energične nasprotnike, saj so to dejansko Škoti, preseljeni na Irsko; ni dvoma, da nikakor ne bodo hoteli pod katoliško vladno. Vmes med tema dvema stališčema so možnosti kompromisnih solucij, katerih ena se je že pogosto označila v obliki poprave sedanje meje. Toda brez dvoma je položaj še mnogo dalč od takih konkretnih razmotiranj in konkretnih možnosti; problemi so takorekto še nakazani za oddaljeno bodočnost.

vprašanje odgovoril šele po daljšem preudarku. V svojem odgovoru je mnenja, da bi bila taka angleška akcija v sedanjem trenutku naravnost neverjetna, v podrobnosti pa se ni spustil. Hitler tudi ni obljubil Mussoliniju nikake pomoči za tak primer, temveč mu je samo priporočal, naj Italija poizkusi miroljubno rešiti ves svoj spor z Anglijo.

»New York Herald« pa pravi v svojem današnjem poročilu, da gre pri teh pogajanjih med Italijo in Anglijo končno le za španski Maroko, ker je od položaja v tem predelu španskih kolonij odvisna varnost Gibraltarja in angleške pomorske zveze z Indijo in Daljnim vzhodom. Anglija je po mnenju omenjenega lista pripravljena v okviru posebnega sredozemskega pakta priznati italijansko aneksijo Abesinije in dati celo pobudo za splošno ženevsko likvidacijo tega problema. Pod gotovimi pogoji bi bila pripravljena priznati tudi Francov režim v Španiji, zahtevala bi pa predvsem zadostna jamstva, da se nacionalistični režim v Španiji ne izrabi v kakšne druge svrhe, razen za borbo proti boljševizmu.

Končno bo Anglija zahtevala, da se Italijani umaknejo z Balearskih otokov. Italija si v zameno že sedaj skuša izgovoriti poseben strateški položaj v španskem Maroku. Angleški admiralisti svet se je glede na vse to postavil na stališče, da Ceuta v nobenem primeru ne sme pripasti tuji velesili. Če bi drugače ne bilo mogoče doseči kompromisa, bi bila Anglija pripravljena pristati na to, da se ves predel španskega Maroka okrog Ceute proglasi za nevtralen, enako kakor Tanger. Nedvomno bi bili za tak sporazum tudi Nemčija in Francija.

Brez vpliva na zvezo London-Pariz

Pariz, 4. avgusta. br. Pariški tisk posveča vedno večjo pozornost razvoju italijansko-angleških razgovorov, ki mu zaenkrat

Kitajska in japonska vojska okoli Pekinga

Tako Kitajci kakor Japonci zbirajo vedno večje čete na ozemlju severne Kitajske

Tiencin, 4. avgusta. br. Japonska letala ki so izvršila davi celo vrsto izvidniških poletov severno, zapadno in južozapadno od Pekinga in Tiencina, so dognala, da se kitajska redna vojska na več krajih naglo bliža japonskim prednim stražam iz Kalgama pa je pričela prodirati velika kitajska armija proti jugu. Njen namen je bil očividno napasti s severne strani Peking in ga znova zavzeti. Japonska letala so zato razdeljala progo iz Kalgama v Peking, da bi zadržala prodiranje kitajskih oddelkov, dokler japonske čete severno od Pekinga ne bi bile ojačane. Pričakovati je, da bo prišlo na prelazu Nankov, ki leži 60 km severno od Pekinga, do prvih bojev. Iz Pekinga je bilo tja poslanih več oddelkov japonske vojske, skupno 4 tisoč mož.

Med tem prihajajo iz Japonske v razna kitajska mesta vedno novi transporti japonskega vojaštva in orožja. Tako je davi priplulo v Cwantao in Amoji 12 japonskih vojnih ladij, ki so pripeljale s seboj tudi celo divizijo japonske pehote. V Tiencinu so danes prispele štirje parniki z večjimi oddelki vojaštva in vojnimi potrebščinami. Japonska posadka v Tiencinu je bila po prihodu teh ladij nemudoma ojačena za 2000 mož. Tudi v Cingtao je priselila neka japonska ladja. Oddelki vojaštva, ki so se pripeljali s to ladjo, so pričeli takoj prodirati iz luke proti središču mesta. Poveljstvo tega japonskega oddelka je izdalo razglas, v katerem zagotavlja prebivalstvu, da se mu ne bo nič hudega zgodilo, ker ima nalog skrbeti le za red in mir v mestu ter za nadaljnji nemoten razvoj prometa. Kljub temu je večina prebivalstva mesto zapustila, v luki pa je nastal popoln zastoj, ker je kitajsko pristaniško delavstvo pobegnilo.

Iz Kwantunga poročajo, da so bile tam hude demonstracije proti Japoncem. Večje število japonskih državljanov je danes od tam kakor tudi iz Kantona v vsej naglici pobegnilo.

Ruska pomoč Kitajcem?

Tokio, 4. avgusta. k. Po informacijah iz Moskve, se je vrnil tja general Lepin, vojni ataše pri ruskem poslanstvu v Nankingu. General je baje izjavil, da je bila v Nankingu sklenjena posebna pogodba med Rusijo in Kitajsko, po kateri bodo Rusi dobavljali Kitajcem v primeru vojne z Japonsko velike množice orožja, petroleja in drugih potrebščin. Kitajskemu vrhovnemu poveljstvu bodo dodelili svojega posebnega vojaškega svetovalca. Ruska vlada bo dala kitajski na razpolago ves potreben denar.

Pred ukinitvijo diplomatskih stikov

London, 4. avgusta. o. Nankinska vlada se z vso resnostjo pripravlja na ukinitve diplomatskih odnošajev z Japonsko. V uradih političnega sveta sestavljajo pravkar manifest, z katerim bodo utemeljili

še ne pripisujejo nikakega odločilnega pomena za ureditev zapadnoevropskih vprašanj. Vendar pa vidijo v njem prvi znak za novo diplomatsko akcijo, ki naj bi dovedla predvsem do obnove starega italijansko-angleškega prijateljstva. Prvi učinek teh razgovorov naj bi bilo angleško priznanje italijanske aneksije abesinskih dežel. Nekateri listi obžalujejo, ker so se pričeli odnošaji med Anglijo in Italijo razčistiti brez francoskega posredovanja. Francija je v tej stvari vsekakor izgubila ugodno priliko za afirmacijo svojega prejšnjega v zapadni Evropi. V ostalem pa poudarjajo, da se neglede na razvoj italijansko-angleških pogajanj prijateljstvo med Parizom in Londonom v ničemer ne more izpremeniti.

Vsebinsa Mussolinijevega pisma

Pariz, 4. avgusta. g. O vsebini Mussolinijevega odgovora na pismo Chamberlaina doznajajo, da je italijanski ministar predsednik šefu angleške vlade izrekel svojo zahvalo, ker je pridobil zunanega ministra Edena za nedavno izjavo v spodnji zbornici, da Anglija ne pozna duha maščevanja. Nato Mussolini ponovno poudarja, da nima niti v Španiji niti kje drugje teritorialnih aspiracij. Mussolini izjavlja, da je pripravljen napraviti konec protiangelski kampaniji v Palestini ter popolnoma uveljaviti gentlemen's agreement od 2. junija t. l. Obisk Edena v Rimu bi bil po njegovem mnenju zelo koristen, ugotavlja pa, da Italija v nobenem mednarodnem vprašanju ne bo prevzela kake obveznosti, dokler Društvo narodov ne prizna italijanskega cesarstva v Abesiniji. Mussolini ne dvomi o dobri volji Anglije, da bi se abesinsko vprašanje rešilo v korist Italije, vendar pa izraža bojazen, da sama dobra volja ne bo zadostala.

Neurathov obisk v Londonu

London, 4. avgusta. g. Tukaj napovedujejo obisk nemškega zunanjega ministra Neuratha v Londonu, ker je Hitler v tem pogledu baje izpremenil svoje mnenje, ko je zvedel za izmenjavo pisma med Chamberlainom in Mussolinijem. Nemški poslanik v Londonu bo takoj po svojem povratku z dopusta dobil nalog, naj sporoči angleškemu zunanjemu ministru, da je Neurath pripravljen odpotovati v London. Neurathov obisk se pričakuje za drugo polovico septembra.

Nemiri v Palestini

Ženeva, 4. avgusta. b. Na včerajšnjem zasedanju mandatske komisije sta podala referate zastopnik britanske vlade, kolonialni minister Ormsby Gore ter bivši član palestinske vlade Hall. Pojasmila sta vzroke, ki so dovedli do znanih nemirov v Palestini in ki so zahtevali posebne varnostne ukrepe palestinskih oblasti. Člani komisije so želeli še posebej odgovor na vprašanje, ali so bile varnostne mere smotno organizirane. Ormsby Gore in Hall sta na to vprašanje odgovorila pritrdilno z utemeljitvijo, da so Arabi ves čas vodili samo gverilsko vojno in da je bila zaradi tega izključena kakršnakoli večja vojaška akcija, ki bi v kralj zažula prelivanje krvi.

Curih, 4. avgusta. o. Snodi se je tu otvoril cionistični kongres, na katerem so se zbrali židovski voditelji iz vsega sveta. Kongres je otvoril dr. Weizmann, ki je poudaril, da je večina židov pripravljena poustari na razdelitvi Palestine ker jim je predvsem za to, da končno vendarle dobe svojo lastno samostojno državo.

Cionistični kongres o razdelitvi Palestine

Ze takoj početka se je opazilo, da se je na kongresu pojavila močna opozicija proti Weizmannu in angleškim načrtom. Opozicijski židje razlagajo, da bi po razdelitvi Palestine prišlo v židovskih pokrajinah na vsak kvadrantni kilometer 119 ljudi, tako da bi bilo onemogočeno sleherni nadaljnje priseljevanje. Zaradi tega bi se morale meje nove židovske države v vsakem primeru razširiti ali pa naj bi se opustil ves sedanji načrt.

London, 4. avgusta. o. »Star« poroča, da je poljski zunanji minister Beck sestavil svoj poseben načrt za ureditev palestinskega problema. Ta načrt bo objavil šele, ko se bo pokazalo, da ni mogoče izvesti sedanje angleškega načrta.

Stavka v francoski tvornici orožja

Pariz, 4. avgusta. w. Delavci v tvornici orožja in koles v St. Etienneu so včeraj soglasno sklenili stavko.

Kralj Karol v Miločer

Rumunski kralj je prispel včeraj po posetu Splita z vojno ladjo „Dubrovnik“ v Miločer, kjer bo gost svoje sestre, Nj. Vel. kraljice Marije

Split, 4. avgusta. AA. Davi ob 8. je prispel na splitsko železniško postajo rumunski kralj Karol. Postaja in luka sta bili okrašeni z jugoslovenskimi in rumunskimi zastavami. Tudi vsa druga poslopja in lade je v pristanišču so razobesili zastave.

Cepprav so za prihod rumunskega kralja zvedeli šele v zadnjem trenutku, se je vendarle zbralo na postaji mnogo ljudi z zastopniki civilnih in vojaških oblastev na čelu. Rumunskega kralja je pozdravil ban primorske banovine Jlabanović, ki mu je nato predstavil prisotne odličnike. Po pozdravu je krenil kralj Karol skozi gost spalir mešanov, ki so ga navdušeno pozdravljali, proti obali, kjer ga je čakal motorni čoln, s katerim se je kralj odpeljal do vojne ladje „Dubrovnik“, vsidrane sredi pristanišča. Prihod kralja Karola je pozdravilo streljanje iz topov. Posadka „Dubrovnika“ je stala v vrsti na palubi in izkazala čast rumunskemu kralju. Poveljnik „Dubrovnika“, kapitan boje ladje Anton Kliner, mu je podal raport. Točno ob 8.30 je rušilec „Dubrovnik“ odplul iz luke. Ru-

munski kralj se je odpeljal s njim mimo Hvara in Korčule proti Miločerju, kamor je prispel ob 18.30. Do Hvara je spremljala „Dubrovnik“ eskadrilja vodnih letal, od tod dalje do Miločera pa naši novi motorni torpedovki „Velebit“ in „Rudnik“.

V Miločerju je visokega gosta sprejela Nj. Vel. kraljica Marija s kraljevičema Tomislavom in Andrejem. V imenu prebivalstva zetske banovine je kralja Karola pozdravil z zelo lepimi in izbranimi besedami ban zetske banovine Peter Ivanišević.

Knežinji Olga in Jelena v Ljubljani

Ljubljana, 4. avgusta. Proti večerstu se z avtomobilom pripeljal v Ljubljano princesa Olga in njena mati Jelena. Okrog 18. sta se ustavili na Tyrševi cesti in stopili v trgovino Gorec, kjer je princesa Olga kupila nekaj malenkosti. Visoki gostji sta nato krenili na promeno in se čez čas odpeljali iz Ljubljane.

Vatikan je priznal generala Franca

Nemčiji in Italiji se je pridružil sedaj tudi Vatikan

Salamanca, 4. avgusta hr. Ze nekaj dni so se razširjale vesti, da namerava Vatikan priznati generala Franca za časnega poglavarja španske države. Dejansko se v Vatikanu pogajanja med posebnim vatican-skim odposlancem in zastopniki generala Franca, ki so bila sedaj, kakor poročajo današnji listi, ugodno zaključena. Vatikan je danes uradno priznal režim generala Franca, kar je celo v nacionalistični Španiji izkazalo pravo senzacijo. Listi pozdravljajo ta korak Vatikana, ki bo po njihovem mnenju nedvomno pripomogel, da se bo mnogo katoličanov v španskih deželah, ki so pod oblastjo republikancev, sedaj umaknilo iz republikanske vrste ali pa se celo uprlo republikanskemu režimu. Predvsem je računati z večjimi uspehi na severni fronti, kjer se na strani republikancev proti generalu Francu še vedno bori zelo mnogo katoliških Baskov.

Salamanca, 4. avgusta w. Uradno objavljajo, da je Vatikan priznal nacionalistično vladno generala Franca. Pred to objavo je vaticanški diplomat msgr. Antoniutti obiskal generala Franca.

Na podlagi sporazuma, ki je bil dosežen med zastopnikom Vatikana msgr. Antonijem Nizottijem in generalom Francem, je bilo doseženo zastopstvo Vatikana pri nacionalistični vladi izpolnjeno v nunciaturo. Msgr. Nizotti je bil menovan za odpravnika poslov.

Francoski pritisk na Moskvo

Pariz, 4. avgusta b. Zunanji minister Delbos je sprejel sovjetskega poslanca Surtisa in se z njim dolgo razgovarjal o ruskem stališču v vprašanju odločitve tujih prostovoljcev iz Španije in priznanja vojnih pravic obema španskima strankama. Kakor je znano, je Rusija angleški kompromisni načrt odklonila prav zaradi tega, ker ne nudi dovolj janslev, da bo izvedeno priznanje vojnih pravic Salamaneci in Valenciji šele po umiku tujih prostovoljcev iz Španije. Francija želi, da bi Rusija na prihodnji seji londonskega odbora nastopila nekoliko bolj spravljivo, da bi s tem omogočila nadaljevanje razgovorov o angleškem kompromisnem predlogu, ki bi si-

cer definitivno propadel. Francija, kakor zatrjujejo, vrši ta pritisk na Moskvo po želji Londona, ki se medtem iz podobnih nagibov pogaja z Italijo.

Ruski pogoj za priznanje

London, 4. avgusta w. Kakor se doznava od dobro poučene strani, je Rusija pod pritiskom Anglije in Francije izpremenila svoje stališče v vprašanju nevmešavanja. Baje je pripravljena obema vojujočima se strankama v Španiji priznati vojne pravice, kar pa to še vedno odvisno od naslednjih pogojev: 1. Sovjetska vlada zahteva izjavo Nemčije in Italije, da se v natelu strinjata z odhodom prostovoljcev.

2. Odbor za nevmešavanje naj se kakor je določeno v angleškem načrtu, pred priznanjem vojnih pravic prepriča, ali bo s umikom prostovoljcev dosežen bistven napredek.

Pod temi pogoji je Rusija, kakor potrjujejo z merodajne strani, pripravljena sodelovati pri izvedbi angleškega načrta. Temu primerno sporočilo sta dobila tudi predsednik odbora za nevmešavanje lord Plymouth in ruski poslanik Majeki.

Republikanska ofenziva na aragonski fronti

Saint Jean de Luz, 4. avgusta AA. Po uradnih poročilih iz Valencije so vladne čete na aragonskem boljše nadaljevale ofenzivo in zavzele Pledranito, Colico in Miro de Cucamon.

Iz Francovega tabora

Salamanca, 4. avgusta. br. Po dopoldanskem komuničnem vrhovnega poveljstva nacionalistične vojske so nacionalisti v Asturiji z nenadnimi napadi zavzeli več važnih republikanskih postojank. Na aragonski fronti je po padcu Albarvaina zavladal mir. Nacionalisti obnavljajo sedaj red in mir v zavzetih krajih.

Španske nacionalistične letaletvo je pretekli mesec sestrelilo 111 republikanskih letal. Poleg tega je izvršilo še celo vrsto večjih in manjših akcij proti raznim utrjenim krajem in objektom, ki so v oblasti republikanskega režima.

Avstrijski carinski urad v Trstu

Rim, 4. avgusta. w. Italijanski zunanji minister grof Ciano in avstrijski poslanik Berger-Waldenegg sta podpisala dogovor o ustanovitvi avstrijskega carinskega urada v tržaški luki.

London — 8 milijonov

London, 4. avgusta br. Danes so bili objavljeni statistični podatki o ljudskem številu v Londonu. Še lani je London ob tem času štel nekaj nad 7.500.000, po najnovejših podatkih pa ima sedaj 8.000.207 prebivalcev.

Tudi Rumunija snuje tvornico aluminija

Bukarešta, 4. avgusta. g. Delniška družba Concordia namerava ustanoviti tvornico aluminija z obratnim kapitalom 300 milijonov lejev. Ker je bila te dni v Dalmaciji otvorena tvornica aluminija, bo rumunska tvornica druga največja tvornica te vrste na Balkanu.

Beleške

O sklepih kr. vlade

Samouprava, polemika s bivšim ministrom Komnenovićem radi načina sprejema konkordata na svoj kraljevske vlade. Pri tem se sklicuje glavni organ JRZ na svečano izjavo ministra za šume in rudnike Djure Jankovića glede tretiranja raznih vprašanj in zakonodajnih predlogov v okviru vlade gospoda dr. Stojadinovića. Minister Janković je namreč izjavil, da je uvedena v vladi dr. Stojadinovića od prvega dne njenega obstoja praksa, da se sprejemajo vsi zakonski načrti, kakor vse odredbe vlade vedno samo soglasno in s pristankom vseh članov ministrskega sveta. Ako se pojavi proti kakemu predlogu odpor, potem se zadeva odloži, da se doseže naknadno soglasje.

Izjava ministra Jankovića je vsekakor zanimiva in vredna, da si jo zapomnimo, ker se na nanaša samo na vprašanje sprejema konkordata, nego vseh sklepov kr. vlade.

Dokument iz l. 1918

Hrvatski dnevnik objavlja, da nekaj mesecev sem reportažo o življenju in delu voditelja Hrvatov predsednika dr. Maška. V zadnjih stvilkah obravnava dobo zloma avstro-ogrške monarhije. Na vaju pri tem razna dokumente in zanimive peripetije iz tistih dni negotovosti. Tako dokazuje v zadnji številki, da je bila bivša SLS v novembrskih dneh leta 1918. Na istem stališču glede ureditve nove nastale države, kakor pokojni Stjepan Radić, ki je zahteval ustanovitve republike. Pri tem se sklicuje »Hrvatski dnevnik« na konferenco predsedništva bivše SLS, ki je bila 21. novembra 1918. v prostorih hotela »Union«. Na tej konferenci delegatov bivše SLS iz vseh predelov Slovenije je predložil urednik »Slovenec« g. Krenžar posebno resolucijo proti italijanski in nemški invaziji, za samoodlobo narodov, za splošno, enako in tajno moško in žensko volilno pravico, za demokracijo in republikansko ureditev države.

Hrvatski liste pri tem pripominja, da se pri omeni stališča in govorov pokojnega Stjepana Radića v novembrskih dneh leta 1918. pozabja na to zgodovinsko resolucijo, ki se ni v ničemer razlikovala od tega, kar je zahteval veliki voditelj hr. vatskih kmetov.

„Neupravičena“ sumnja

Beograjske »Trgovačke novine« razpravljajo o stanju naših cest v zvezi z anketo trgovskih zbornic o predloženem zakonu o cestnem fondu. List ugotavlja, da so bili predloženi vsi predlogi ankete trgovskih zbornic merodajnim krogom v upoštevanje. Sedaj bomo videli, v koliko bodo ti predlogi sploh sprejeti. Od tej prilike ugotavljamo dejstvo, da se je izjavil proti predloženi ureditvi fonda tudi »Slovenec«, organ ministra notranjih del, v koliko bo s svojim protestom uspel, ne vemo, vemo pa, iz izkušnje, da je ostalo vse tako, kakor je vlada predložila pri mnogih zakonih in odločbah, proti katerim je »Slovenec« še tako protestiral. V najboljšem primeru so bile sprejete le kakne neznatne spremembe in dopolnitve.

Županova cenzura

Dalmatinski listi poročajo, da je občinški svet v Orebiču, ki ga tvorijo pristaši Hrvatske seljačke stranke, sklenil prepovedati na teritoriju svoje občine prodajo in razpečevanje lističa »Glas Orebič«. Svoj sklep je utemeljil s tem, da propagira »Glas Orebič« spremembo imena občine Orebič v Orebič, kakor imenuje ljudstvo Orebič meče kar čudno luč na demokratske in svobodoljubne tendence stranke, ki se danes predstavlja kot edina legitimna zastopnica Hrvatov.

Zidanje katedral

Vodilni organ JRZ »Samouprava«, ki ga med drugim ureja tudi senator France Smodej, bivši glavni urednik »Slovenca«, ima posebno piko na tako zvano ilegalno literaturo, katere mora biti po njegovem zatirjanju v južnih krajih kakor gob po dežju. V sobotni številki napada »Samouprava« patriaršiško tiskarno, čes da je poplavila s svojimi neštetimi letaki in brošurami beograjske ulice. »Vsi ti letaki so hujšakajoče vsebine in polni neresnic, kljub temu, da je pokazala ravno sedanja vlada največje razumevanje za vse potrebe in težnje pravoslavne cerkve in pravoslavne duhovščine.«

Samouprava hudo kara pravoslavno duhovščino, ker se je v svojem neznanju zvezala z vsemi mogočimi političnimi skupinami od Lipčičevcev, preko Hodžerovcev, voditeljev beograjske združene opozicije Davidovića, Ace Stanojevića in Joce Jovanovića preko JNS in Petra Živkovića vse do samih komunistov. Svetuje ji, naj se raje briga za cerkvene zadevščine. Na primer za gradnjo velike pravoslavne katedrale v Beogradu, ki bi bila veličasten spomenik srbstva in pravoslavja ter sv. Save.

Ne vemo, kdo piše te polemične članke v »Samoupravi« proti »nevedni pravoslavni duhovščini«. Po navesti, da naj se oklene raje akcije za zgraditev velike pravoslavne katedrale v Beogradu, kakor pa borbe proti konkordatu, bi skoraj rekli, da pretašiti gospod senator France Smodej. Njemu je namreč dobro znana velika potreba akcija za graditvijo katoliške katedrale v Beogradu z vsemi posledicami. V svoji naklonjenosti do pravoslavni soproto bi jih menda rad osrečil tudi s kako silno dalekosežno akcijo, ki bi jih postavila pred Beograščani v silno luč, kakor svoj čas graditelje katoliške katedrale v Beogradu.

Naloge katoliške cerkve

Sarajevski »Katoliški tjednik« brani katoliško cerkev pred očitki, da je njeno delovanje bolj negativno. »Glavni namen cerkve je njena notranja poglavitost. Zato je prva in največja skrb cerkve posvečena duhovnemu dobru vernikov in napredku katoliške stvari. Negativno bi bilo delovanje cerkve, če bi se gibal okoli stvari, ki etoje izven nje in če bi se spuščala cerkev z njimi v borbo ter jih skušala čim bolj pozlatiti. Pozitivna akcija obstoji v samozgradnji svojega, negativna pa v rušenju in omaloževanju vraga, kar drugi delajo in ustvarjajo.«

Te jasne in trezne besede glasila sarajevskega nadškofa dr. Šarića, ki ni ravno znan po svoji prizanesljivosti in spravil-

Radio mora služiti jugoslovenstvu

Na kratko smo že omenili naših govornikov o nalogah jugoslovenske radiofonije, ki ga je imel minister za pošte in telegraf dr. Branko Kaludjerčić ob otvoritvi nove ojačane beograjske radijske postaje. Ker je govor ministra dr. Kaludjerčića nad vse pomemben, objavljamo sedaj še kratek izvleček.

Uvodoma je minister ugotovil, da se je pričelo po desetih letih čakanja za reorganizacijo tudi na polju jugoslovenske radiofonije. Prvi korak je bila okrepitev beograjske postaje, ki mu bodo v kratkem sledili drugi. Država bo storila vse, da se število radio-sprejemnih aparatov med našim narodom čim bolj poveča. Radio je danes najboljši pomočnik ideje zblizljanja in sporazumevanja med posameznimi deli našega naroda. »Beograd in Zagreb sta postala sosedni mesti, odkar ju veže nevidna vez radijskih valov. Stare generacije tega ne morejo razumeti, ker žive še vedno v okolju mišljenja nekaj stovrn ali ene same pokrajine. Politika pa mora korakati v bodočnost spretno z napredujočo tehniko in kar zblizuje napredek tehnike in prirodni razvoj, ne more deliti neprilodna politika, sloneča na dr-

žavopisnih teorijah. Mi moramo našo notranjo politično tehniko spraviti v sklad s moderno prometno tehniko. Potem bo pot k sporazumu med Zagrebom in Beogradom kaj kmalu prosta. Današnji tok napredovanja tehnike nam nalaga kot absolutni imperativ narodno in državno zdinjenje. Ta razvoj zedinjevanja ne bo mogla zaustaviti nobena politika. Resnica je, da se protivijo krajevni in plemenski separatizmi proti takemu nujnemu razvoju, kakor se je pred stoletjem upiral lokalni patriotizem nemškemu nacionalnemu zedinjenju. Kar se mora izvršiti po zgodovinski potrebi, se ne da z ničemer preprečiti, niti povrniti. Bučni glasovi plemenskega partikularizma in šovinizma niso v času radia ničesar drugega, kakor njihova poslednja labudja pesem. Današnjih modernih držav ni mogoče primerjati več z njivami in polji, nego samo s tovarnami. Njive in polja je mogoče deliti, tovarna pa ne. Globoko prepričan o tem želimo, da bo služila ta nova jugoslovenska radijska postaja kot važen pomočnik pionirjem in čuvarjem edinstva in nedeljivosti Jugoslovenov in Jugoslovijske.

Anketa o novem železniškem voznom redu

Zagreb, 4. avgusta. o. V direkciji državnih železnic se je danes pričela anketa o novem voznom redu. Sodelujejo zastopniki državnih železnic, zagrebske zbornice za TOI, posameznih gospodarskih organizacij in ustanov, pa tudi nar. poslanec Ivan Mohorič kot zastopnik ljubljanske zbornice za TOI in dr. Ciril Žižek, direktor ljubljanske Zveze za tujski promet. Hrvatske organizacije in ustanove so predložile danes obširno spomenico, v kateri zagovarjajo potrebo izpremembe voznega reda tako, da bi zlasti turistični kraji dosegli boljše prometne zveze z gospodarskimi in drugimi središči. Narodni poslanec Ivan Mohorič je obrazložil v glavnem tri zahteve Slovenije, in sicer glede splošnih izprememb voznega reda, glede boljše zveze Slovenije z morjem in še posebej glede boljše železniške zveze Bele krajine z Zagrebom. Njegove zahteve so bile sprejete in na anketi je dobil zagotovilo, da se bodo slovenske zahteve glede voznega reda v celoti upoštevale.

Predsednik vlade v Cavtatu

Cavtat, 4. avgusta AA. Snoči je prispel semkaj s parnikom »Dubrovnikom« predsednik vlade dr. Stojadinović, ki si je dopoldne ogledal vojno ladijo »Dinaro«, zasidrano v tukajšnjem pristanišču, nakar je obiskal Gjurgino Pašićevu, vdovo pokojnega predsednika vlade, g. Nikole Pašića.

vosti, si bi lahko zapomnili tisti slovenski katoliški politični voditelji, ki se neprestano skrivajo za senco svete cerkve, ko sejejo med narodom svojo kilarsko mržnjo proti vsemu, kar se jim slepo ne pokori, pa naj bodo to že jugoslovenski nacionalisti ali pa tudi še tako verni krščanski socialisti.

Dr. Maček dobil zlato uro

Hrvatski dnevnik objavlja pismo glavnega odbora HSS v Kanadi, v katerem izrekajo kanadski Hrvati dr. Mačku popolno zaupanje in priznanje za njegovo delo. S pismom so poslali tudi 1500 kanadskih dolarjev za dr. Mačkov volilni sklad. V pismu napovedujejo kanadski Hrvati, da se bodo trumoma vrnili v domovino, kadar bo dr. Maček dosegel cilje, ki si jih je postavil skupaj s hrvatskim narodom. Obenem so posla likot osebo darilo dr. Mačku še zlato zapetnost uro in srebrno dozo za cigarete.

Analfabetški tečaji Seljačke sloge

V nedeljo se je vršila v Kupincu, kjer prebiva preko poljetja na svojem posestvu dr. Maček revija hrvatske kmetijske kulture. Revija je priredilo vodstvo Seljačke sloge. Na dnevnem redu so bili nastopi kmetijskih pevskih zborov, kmetijski plesi in razni prigodni narodni običaji. Po reviji je pozdravil zbrani narod predsednik dr. Maček, ki je med drugim dejal: »Hrvatski narod se je skozi tisočletja bragal poleg materialnih dobrin tudi za svoj kulturni napredek. Gojil je narodno umetnost, predvsem narodno pesem. Mi hočemo obnoviti in spopolniti staro hrvatsko kulturo. Pri tem pa hočemo biti napredni. Med nami jih je še mnogo, ki ne znajo pisati in čitati. Zaradi tega bo priredila Seljačka sloga širom hrvatskih krajev na stotine tečajev, v katerih bomo učili pisati in čitati. Naš cilj je pobiti nepismenost med Hrvati. Čez pet let ne sme biti niti enega analfabeta več med Hrvati.«

Svoj govor je končal predsednik dr. Maček s pozivom vsem, naj vzkičnejo »svobodni in nkdar pokorjeni Hrvati«.

Občni zbor JNS v Laškem

Predsedničjim sta se vršila v gostilni Henke v Laškem nad vse pričakovane uspele občni zbor tamkajšnje krajevalne organizacije JNS in ustanovni občni zbor mladinske organizacije. Obeh zborov se je udeležilo okrog 150 ljudi, od teh nad dve tretjini mladine iz Laškega in bližnje okolice.

Občni zbor krajevalne organizacije je otvoril in vodil dr. Roš, ki je podal svoje poročilo o dr. Rošem na čelu. Na ustanovnem obnem zboru mladinske organizacije je bila po otvoritvi izvoljena uprava s predsednikom Kopačem, razen tega pa so bili izvoljeni še pripravljali odbori mladinskih organizacij za okoliške občine. Predsednik mladinske akoijskega odbora inž. Rus iz Ljubljane je nato podal obširno poročilo, ki mu je sledila mladina z veliko pozornostjo. Govornika so ponovno prekinili z burnim odobravanjem. Na zboru sta poročala še narodna poslanca Rudolf Pleškovič in Ivan Prekošek, ki sta žela prav tako navdušeno odobravanje.

Sreska mladinska org. JNS za ljutomerski srez

Po alepu delegatov krajevalnih mladinskih organizacij bo sreska skupščina mladinske JNS za ljutomersko-radganski srez v nedeljo 15. avgusta ob 9. dopoldne v hotelu Zavratnik v Ljutomeru. Poročala boša g. poslanec Lukačič in delegat banovinskega akcijskega odbora.

Delavski izgredi v Tunisu

Tunis, 4. avgusta. k. V Mitlenah pri Bizerti se je pred dnevi pričela stavka delavstva, ki je bilo zapleneno v tamkajšnjih ladjedelnicah in pri gradnji pomorskih utrd. Stavka je nastala zaradi nenadnega odpusta več delavcev. Med zastopniki delavstva in delodajalci so se takoj pričela pogajanja za ureditev spora, med tem pa je več skupin delavstva, očividno pod vplivom ekstremnih elementov, pričelo demonstrirati. Včeraj so se demonstracije nadaljevale in se je skupina delavstva polastila nekega tovornega avtomobila ter z njim prodira v ladjedelnico. Tik pred njo so avto ustavili, ga prevrnili in zažgali. Tedaj je nastopil oddelek vojske. Ko so delavci opazili, da so v nevarnosti, so se umaknili, kmalu pa se jim je pridružilo še več delavskih skupin, ki so s kamenjem napadle vojske. Častnik je sicer skušal delavce pomiriti in odvrti od nadaljnjih izpadov, vendar pa se mu to ni posrečilo. Kmalu je prišlo do hudega spopada. Delavci so navallili na vojske z železnimi palicami, nekateri pa so pričeli nanje tudi streljati. Eden izmed vojakov je bil ranjen. Zaradi tega se je vojsko pričelo brniti z orožjem. V spopadu je bilo ubitih in ranjenih okrog 10 ljudi. Iz Bizerte so vojsku takoj poslali na pomoč večje oddelke orožnikov, ki so zvečer aretirali mnogo delavcev in vzpostavili mir in red. Davi je prispel v Mitlene tudi večji oddelek vojske v oklopnih avtomobilih.

Teror na Irskem

London, 4. avgusta. b. Snoči je neka oborožena tolpa nasilno udrla v stanovanje notranjega ministra Severne Irske, Dawsona Batesa. Preden so vstopili zapustili hišo, so natančno preiskali mini, strovo pisalno mizo in vse njegove akte. Današnja policijska preiskava je ugotovila, da ni bilo nič ukradenega. Po vsem tem bi se dalo sklepati, da gre za politično teroriziranje. Vicimici so očividno iskali na ministrovem domu kakšne važne politične dokumente, ki pa jih seveda tam niso našli.

Stafetni tek v Mariboru

Maribor, 4. avgusta. Nocoj ob 19. je bila po Mariboru tradicionalna stafetna tekma mariborskih ljubkoletov in sicer za prehodno darilo »Mariborskega tedna«. Start je bil pred letnim telovadiščem Sokola Matice na Korošcih cesti, cilj pa na trgu Svobode. Tekmovalna proga je vodila po Korošcih, Maistrovi in Kolodvorski ulici na Aleksandrovo cesto pa do trga Svobode, kjer je bil cilj. Za tekmovalje je obstajalo ogromno zanimanje in se je zbralo vso tekmovalno progo, pa tudi pri samem cilju več tisoč gledalcev.

Startale so stafete mariborskega Sokola, SK Rapida in SK Maratona. Tudi letos je zmagala stafeta SK Rapida in sicer v času 4:11.5, na drugo mesto se je plasirala stafeta Sokola v času 4:15, na tretje pa Maratona v času 4:18.

Po končanem tekmovalju so se zbrali udeleženci na Trgu Svobode, kjer jih je pozdravil zastopnik »Mariborskega tedna« ravnatelj Loos, ki jim je izročil spominske plakete, zmagovalnemu moštvo SK Rapida pa krassen prehodni pokal, ki ga je Rapid letos že drugič pribral. V smislu prepovedi preide pokal v stalno last onega kluba, ki si trikrat po vrsti ali pa petkrat v presledkih pridobi zmago. Postava stafete Rapida je bila: Vismović, Schmiederer, Vervelj, Monderer, Musnik, Mühleisen in Pagliović postava stafete Sokola pa Klocjak, Hlade, Stock, Heric, Pozar, Stock in Smerdu.

Šahovski turnir četvorice

Garmisch-Partenkirchen, 4. avgusta. Šahovski turnir četvorice je končan. V našem kotu je Aljehin remiziral z Euwejem, Bogoljubov pa je premagal Šamischea. Končno stanje: Euwe, 4. Aljehin in Bogoljubov 3 in pol, Šamische 1.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Nekoliko se je jasnilo v dravski, savski in vrbski banovini, oblačno z deževjem tu pa tam v drugih krajih. V zadnjih 24 urah je deževalo v vsej državi. Toplota je padla v južni, neizpremenjena pa je ostala v severni polovici. Najnižja Kalinovik 11, najvišja Kosovska Mitrovica 33 C.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo jasno v zahodnih krajih 1. na Primorju, postopna razjasnitev sredi države in v severnih krajih, oblačno vreme z deževjem bo tu pa tam prevladovalo v vzhodnih in južnih krajih. Temperatura brez posebne izpremembe.

Zagrebska: Nestalno vreme, temperatura bo še nadalje padla.

Dunajska: Na zapadu povečini jasno, sicer menjačaje se oblačno, ponekod nekoliko dežja, lokalne nevihte, počasi se bo temperatura dvignila.

Metaxas — eno leto

Obletnica nove dobe notranjega razvoja v Grčiji

Atene, 4. avgusta. b. Danes pred enim letom je prevzel grško vlado v svoje roke general Metaxas, ki mu je kralj Junij II. sprito resne komunistične nevarnosti, ki je resno ogrožala notranji mir, takoj naklonil svoje zaupanje. Ker pa Metaxas v parlamentu ni imel zadostne zaslombe, je dosegel od kralja pristaneč tudi za razpust grškega parlamenta, tako da je prav za prav vsa oblast v državi prešla na njega samega. Kralj in Metaxas sta storila vse, da bi pomirila notranjepolitične strasti, ki so močno zavirale normalno delo vlade in napredek države. Priporočala sta zlasti spravo med vsemi grškimi strankami. Dasi sta med tem umrla kar dva politična voditelja, znana državnik Venizelos in Tsaldaris, se notranjepolitični položaj ni spremenil na boljše. S tem se je komunizmu na široko odprl pot, kar je Metaxas še ob pravem času spoznal in takoj nasvetoval kralju, naj se odloči za režim močne roke, katerega vodstvo naj bi poveril njemu. Tako se je tudi zgodilo.

S tem je v Grčiji na današnji dan pred enim letom začela nova doba notranjega razvoja.

Metaxasov režim bi lahko imenovali avtoritativni režim. Tudi reforme, ki jih uvaja, so precej podobne enakim poizkusom v tako zvanih totalitarnih državah.

Listi posvečajo današnji obletnici novega režima veliko pozornost in na splošno podčrtavajo velik napredek, ki ga je dosegla Grčija pod Metaxasovim vodstvom, zlasti na socialnem polju. Pred kratkim je vlada objavila kratko sporočilo, da je zaradi izrednih naporov sedanjega režima brezposelnost na Grškem popolnoma prenehala. Metaxas je s tem, tako poudarjajo, izbil komunistom glavno propagandno orožje iz rok. Pomembni so nadalje, tako pišejo listi, uspehi Metaxasove vlade tudi na finančnem področju, zlasti v pogledu pospešene oborožitve, kateri se prejšnje vlade, ki so živovarile v večini sporih, niso mogle popolnoma posvetiti.

Gospodarski zblizanje med Ameriko in Rusijo

Newyork, 4. avgusta. b. Po informacijah iz vladnih krogov se pogajanja za obnovitev sovjetsko-ameriške trgovinske pogodbe bližajo uspešnemu zaključku. Dočim je preteklo leto ameriški izvoz v Rusijo dosegel okoli 30 milijonov dolarjev, bo ta svota prihodnje leto primerzno zvišana. Listi ugodno komentirajo te vesti in pri tem pozdravljajo poglobitev gospodarskih odnosov med obema državama.

Italijansko-madžarski gospodarski sporazum

Rim, 4. avgusta k. V poslednjih dneh so se vršila med delegacijami italijanske in madžarske vlade intenzivna pogajanja za nov gospodarski sporazum. Snoči sta predsednika obeh delegacij podpisala protokol o doseženem sporazumu, po katerem bo Madžarska na osnovi rimskih protokolov dobavila Italiji v razdobju 1937/1938 večje množine žita. Poseben sporazum je bil dosežen tudi o tujkem prometu med obema državama.

Domače vesti

*** Stokovnjaki amsterdamske univerze** proučavali dalmatinski kras. V Imotskem se mudi 15-članska ekspedicija amsterdamske univerze pod vodstvom prof. dr. Brunerja, ki proučava geološko sestavo dalmatinskega kraja. Ti znanstveniki so že lani obiskali nekatere dalmatinske kraje in da bi svoja raziskovanja izpopolnili, so prišli k nam spet letos. Najbolj jih zanimajo tipična kraška jezera pri Imotskem, ki se tako zelo razlikujejo od jezer v drugih kraških pokrajinah. Člani ekspedicije so profesorji in studenti.

*** Kongres esperantistov.** Zveza esperantistov kraljevine Jugoslavije je sklenila prirediti prvi letošnji, 10. kongres v Zagrebu. Tudi prvi kongres leta 1923 je bil v Zagrebu. Poznejši kongresi pa so za sedel v Splitu, Slavonskem Brodu, Osijeku, Koprivnici in Ljubljani. Letošnji kongres je jubilejni, ker je letos 50-letnica razširitve mednarodnega jezika po Evropi. Protektor esperantskega kongresa bo predsednik zagrebske mestne občine dr. Pejič. Vse informacije o kongresu se dobe pri kongresnem odboru, ki posluje v Zagrebu, v Primorski ulici št. 11.

*** Mednarodno priznanje varožinskih zdravil.** Med mnogimi prireditvami, združenimi v svetovno razstavo, je bil v Parizu tudi medicinski kongres, na katerem je zdravniška dr. Blanka Manzoni, ki vodi v Varaždinu šolsko polikliniko, zavezala mesto predsednika sekcije za zaščito otrok. Zdravniška Manzoni je hči septuagena Ivana Manzoni in sestra znanega zdravnika-ortopeda dr. Aleksandra Manzoni, ki se mudi zdaj na znanstvenem potovanju v Nemčiji.

*** Kronično zagatenje in njegove slabe posledice,** posebno motnje v prebavi, se lahko odpravijo z davno preskusnim domačim sredstvom za čiščenje, z naravnim »Franz-Josefovom grenčico«, ki se tudi po daljši uporabi odlično izkaže. Oni, ki so bolni na želodcu in črevesju, a pijejo »Franz-Josefovo vodo«, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Jutro št. 8 str. 180-181

*** Trboveljski slavki v Kranju.** Drevi bodo v Kranju gostovali trboveljski slavki pod vodstvom svojega dirigenta Avgusta Suligaja. Za gostovanje našega vodilnega mladinskega zbora, ki obeta biti pomemben mladinski dogodek, vlada v javnosti veliko zanimanje. V soboto in nedeljo bodo slavski nastopi na Jesenicah in na Bledu.

*** Prekmurska dijaška podpora za druga** je imela v nedeljo svoj prvi redni občni zbor v Murski Soboti. Zdruga je bila ustanovljena 1935. leta z namenom, da podpira prekmurske študente s posojili. V preteklem letu je razdelila 15 posojil. Ker je večina prekmurskih študentov v težkem gnetnem položaju ter se preživljajo v glavnem z mršavi inštrukcijami, je taka zadruga v resnici zelo potrebna. Naša javnost je pokazala za njo dosti razumevanja, saj je prispevala lepe podpore. Podprli so jo pa tudi mnogi drugi zasebniki ter Dravska hra, nilnica v Mariboru, Zdravilišče Slatina itd. Da Zadruga tako lepo uspeva, gre pred vsem zasluga požrtvovalnemu delu in velikemu razumevanju, ki ga goji do prekmurskega študenta njen prekmurski predsednik g. dr. Šerbec.

Abonenti dobe najboljšo domačo hrano pri „Levu“

*** Sto let zagrebske »Streljane«.** V Hrvatski in Slavoniji so bila ustanovljena menda na področju vse naše države prva strelska društva. Tako društva so ustanavljali mesčani, zakaj fevdali so imeli za streljanje dovolj priložnosti na svojih velikih loviščih. Pred 100 leti so zagrebski strelci položili temeljne kamne za zgradbo svojega strelšča »Streljane«. To je bil velik družabni dogodek za ves tedanj Zagreb, ki je dobil s strelščem impozantno poslopje, ki je bilo dolgo leta srečnice družabnega življenja. Po današnjem merilu je bilo to strelšče prva sportna ustanova na vsem zagrebskem področju. Tam, kjer stoji že sto let stara »Streljana«, je bilo nekdanje oficijelno morišče. Tam so na grmadah zažigali »čarovnice«, obšali zločince in po mnenju mnogih zgodovinarjev je bil tam tudi na najokrutnejši način usmrten kmetski vodja Matija Gubec. Poslopje strelšča je med vojno služilo za kasarno in tam je bila tudi šola za dijaške-enoletnike domobranske divizije. Za mnoge je bila to zadnja šola v življenju. V poslopju je bila pred vojno tudi po vsem Zagrebu znana in priljubljena kavarna, v kateri so se sestajali študentje, ki so s svojimi štrajki močno podkopavali zloglasni Cuvajev režim. Prostorji poslopja so služili že najrazličnejšim svrham, zdaj pa so v službi kino, podjetja, a nihče ne ve, komu bo še vse služilo to poslopje burne in pestre preteklosti.

*** Obidele oblike barva v različnih barvah** in pisarski JOS REICH. 1.

prodirajočega toplega zraka, ki prihaja iz ekvatorialnih predelov v hladnejše kraje ter se dviga nad hladne zračne plasti krajev, katere mora preiti.

Prve nevihte imenujemo **toplotne nevihte**, druge **Vrtince** in tretje **frontalne**. Prav lahko se ločijo vse te tri vrste med seboj. Ogledajo si se nekatere važnejše lastnosti posameznih vrst.

Toplotne nevihte

so navezane izključno le na tople letne dobe, povzročajo jih vroče sonce s svojimi močnim razgrevanjem zemeljskih tal. Zato se pojavljajo najčesteje in najmočnejše v času najvišje dnevne temperature od 14. do 16. ure. Z večerom popolnoma oslabe, pustijo za seboj le ohlaiditve ozračja iz kumulusa pihati močni vetrovi na vse strani. Te nevihte se pri nas redno pojavljajo v najtopplejših mesecih, kadar stoji barometer nekaj milimetrov pod normalo in kadar se v vodoravni smeri le malo izpreminja. Jutro nevihtnega dne te vrste je navadno jasno ali po pokritu z oblakostjo, ki nekaj ur po vzhodu sonca izgine. Ozračje je mirno, brez izrazitih vodoravnih vetrov v različnih višinah in toplota. Vremenska napoved za nekaj ur naprej je precej enostavna, le upoštevati je potreba prej navedene lastnosti kumula in pa sledeče: Navadno se ne razvije na enem mestu in sam kumuluss, kajti razvoj enega povzroči v sosednem postanek drugega, ki se lahko

*** Smrt zašušnega hrvaškega rodoljuba.** V starosti 60 let je umrl v Zagrebu inženjer kemije Gjuro Egeradorfer, potomec ugledne zagrebske meščanske rodbine. Pred vojno je pokojni Gjuro deloval dolga leta na Reki kot ravnatelj pri rafineriji petroleja. Požrtvovalno se je udeleževal v prvih vrstah našega narodnega življa in vse nacionalne organizacije so ga prištevale med svoje najboljše delavce. Ko je bila Reka za nas izgubljena, se je preselil v Zagreb.

*** Urejanje muzeja v Virovitici.** V začetku letošnjega leta je bila uvedena akcija, naj se v Virovitici uredi mestni muzej, v katerem bodo zbrani vsi spomini na pestro zgodovino mesta, kakor tudi najrazličnejše arheološko blago, ki je bilo najdeno v mestu in okolici in je zdaj po večini v privatni posesti. Mestna občina je obljubila za muzej primerne prostore in, ko so tako dani vsi pogoji, bi bilo pač treba čimprej idejo realizirati.

osvežuje in ohlajuje

*** Na kasaških dirkah v Beogradu** so naši mupoljski konji dosegli prelepo nedeljo zopet lepe uspehe. Dvoletna Salta g. Sumaka je zmagala zopet v dirki dvoletnih ter dosegla čas 1.46. Takoj v začetku vožnje je prevzela vodstvo in šla v jako lepem stilu prva skozi cilj, nekoliko dolžin pred tekmeči. Nervus vitae Alojza Slaviča je bil v dirki na 2300 m tretji, Peter Pilot Ludvika Slaviča prvi v vožnji na 1600 m, v kateri je prehitel Kokoto v zelo kipi borbi zadnjih deset m pred ciljem. Naposled je zmagal Pelikan Jožka Slaviča v vožnji na 2200 m tudi kot prvi. »Politika« piše v svojem poročilu, da je veliki favorit Pelikan takoj od začetka prešel v vodstvo in zmagal brez resne konkurence. Uspeh enega dirkarskega dne je torej: 3 prve in ena tretja nagrada, kar je nasim konjerejem v veliko zadovoljenje.

*** Važen izum, ki obeta preprečiti velikih katastrof na morju.** Inž. Vinko Barčot, ki se udeležuje kot veletrgovca v Pragi, a je doma iz Velebke na otoku Korčuli, je s svojim izumom rešil velik problem. Kadar zadenejo ladje od kako skalo, kadar trčijo skupaj, ali pa tudi, kadar jih v vojni poškodujejo topovski strelji, pomeni škodi razpoke prodirajoča voda, da propast ladje in vse posadke. Po izumu inž. Barčota pa se dajo vse razpoke na ladjah zapreti v eni minuti in razbita ladjata lahko nadaljuje svojo pot. Izum je že patentiran pri patentnem uradu v Pragi. Izumitelj je dovršil srednjeevropske študije v Dubrovniku, ob zaključku vojne pa tehniko praške univerze.

*** Poplava rudnika.** Kakor smo že poročali, so nalive zadnjih dni povzročili ogromno škodo tudi po Hrvatskem Zagorju. Okrog Ivanjca je pod vodo njiv in travnikov a površino preko 15 km. Voda pa se je vlija tudi v rudnik v Ivanjcu in je velika sreča, da so nevarnost pravočasno opazili, ker je bilo taktir v rovin nad 200 rudarjev. Rudnik je ves poplavljen in bo mogoče sel v kakih osmih tednih obnoviti obrat. V rudniku je bilo zaposlenih dnevno okrog 300 rudarjev, v zimski dobi pa preko 400, izguba zasluga za daljšo dobo je za delavce velika neoreča.

Uradi KRANJSKIH DEZELNIH ELEKTRARN so se preselili na Erjavčevo c. 12.

*** Znižane cene v Krapinskih Toplicah.** Da se omogoči bolnikom cenejše zdravljenje še v poletni dobi in v jeseni, se dobe znižane pavšalne kure po posebnih cenah od 55 do 65 Din po izbiri sobe že od 25. t. m. dalje. Državni, banovinski in občinski uradniki in upokojenci imajo posebne popuste. Kopalski avtobus čaka redno na postaji Zabok, vozne karte pa veljajo za brezplačno vrnitev. Vsa navodila in prospekte daje kopalska uprava.

*** Izlet na Grossglockner in v Zell am See** z luksuznim avtokarom »Putnika« od 7. do 9. avgusta je zagotovljen! Na razpolago je še nekaj sedežev! Cena polnega aranžmana je le 850 Din. Vremenske napovedi so idealne! Izkoristite ugodno priliko in prijavite se takoj! Informacije in prijave daje »PUTNIK« v Mariboru.

*** Gorica - Sveta gora - Trst.** Dva avtoizleta 14. do 16. in 18. do 20. t. m. Prijavite se takoj. Pojasnila pošilja »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

*** Pri zaprtju in motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc Jožefove grenčice.

pojavi prav v starem, že razpadajočem oblaku ali pa v njegovih bližini. Zato se more zgoditi, da pri tem, ko dež iz prvega kumulusa ponehne, nastopi znova močan naliiv z bliskanjem in treskanjem. Tako so možne kombinacije dežja iz raznih oblakov in če upoštevamo razvoj vseh oblakov nad nami in okoli nas, lahko sklepamo na vreme, ki nas čaka.

Vrtince nevihte so one, ki nastopajo v vseh letnih časih, a vseno v toplih dobah znatno pogostejše kakor v hladnih. One niso omejene na čas in navadno »potujejo« iz kraja v kraj. Vremenska napoved v takih dneh je precej otežena ali celo nemogoča, če nimamo na razpolago vremenske karte, ki nam bi povedala, kakšen obseg zavzema depresija, ki povzroča opazovano nevihto. Značilni za vrtince nevihte so pogosti bliski pri slabem dežju, ki se pojavljajo tudi v zelo majhnih višinah celo pod oblaki; večinoma bliski ne dosega tal.

Frontalne nevihte. K mogočnim vremenskimi pojavom spadajo frontalne nevihte. Te so združene, posebno pri vpadih mrzlega zraka, z močnimi vetrovi, ki ženejo pred seboj težke, izredno temne nevihtne oblake. Nevihte so združene z vetrovi, ki pred nevihto dvigajo s tal lahke predmete in opozarjajo na bližajočo se naliv. Veter ima več ali manj stalno smer in ker tudi niso take nevihte navezane na dnevno dobo, jih lahko ločimo od prejšnjih dveh ti-

*** No odlašajte voj s prijavo na izlet na Grossglockner.** Izlet bo od 14. do 15. avgusta. Prijave sprejema do 9. avgusta. Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon telefon 26-45.

Iz Ljubljane

u— Uredite zadevo s drvi! Naprošeni som za objavo: Ljubljane so se začeli polagoma pripravljati za zimo in na vseh cestah po mestu srečujemo vozove z drvi in na dvoriščih so zapele žage. Pred leti so oblasti uredile enotno žaganje, tako da se morajo zdaj vsa drva prodajati žagana en meter na dolgo. Še zmerom pa je ostalo nerešeno vprašanje, kako naj se drva merijo. Trgovci jih merijo brez križev na koncu. Prav tako jih merijo za vojaške v skladiščih in tudi kmetje jih v gozdu prodajajo tako. Po ulicah pa vidimo, da prodajalci zlagajo drva za ugotovitev mere na razne načine, z enim križem na koncu, zadnji čas pa celo z dvema križema. Pri načinu, kakor jih merijo kmetje v gozdu, pride na štiri metre skoraj cel meter več, tako da je stranka v mestu precej opeharjena. Oblast naj križe preprovo, na tržnih prostorih pa naj se z razpisi objavi, kako je treba drva meriti.

u— Promenadni koncert. Turistični odbor priredi drevi ob 20. promenadni koncert v »Zvezdi«. Igrala bo godba Narodnega železniškega glasbenega društva »Sloga« pod vodstvom kapelnika g. Bučarja Julija.

u— Dar Društva za varstvo živali. Pokojni g. Josip Eberle, zlatar v Ljubljani, ki je bil celo svoje življenje velik ljubitelj živali, se je slednjih spomnil celo v svoji poslednji volji s tem, da (volji) naklonil Društvu za varstvo živali 4.000 (štiri tisoč) din. Za plemeniti dar se društvo najlepše zahvaljuje.

VELENJE

vablja na

telovadni nastop

Šoštanjkega Sokolskega okrožja dne 8. avgusta!

u— Dve mladi ponesrečenki z Begunjske. Včeraj popoldne so v ljubljansko bolnišnico prepeljali dve mladi letovščarki iz Niša, 14-letno Ilanko Kneževič, vo in 16-letno Ano Karo — Jovanovičev, hčerki državnih uradnikov. Pri izletu na Begunjsko sta tako nesrečno padli čez steno, da sta obideli precej hude poškodbe.

u— Dva samomorilna poizkusa. V torek zvečer je na dolenski progi za mestno klavnico legla neka starika na tračnice, da sklene svoj življenjski račun. To da ljudje so še o pravem času opozorili stražnika na njeno namero in pohitel je, da ženico odvede. V kandidatski smrti so spoznali 75-letno M. Z., ki je iz obupa nad bednim življenjem že nekajkrat poizkusila podobnih korakov. — V stanovanju neke na Mestnem trgu pa so včeraj zjutraj našli nezvestno 24-letno kletarjevo ženo A. L., ki se je bila zastrupila s plinom. Ženo, ki je obupala zaradi rodbinskih razmer, so prepeljali v bolnišnico.

u— Dr. Slavko Rakovec ne ordinira od 15. t. m.

Iz Celja

u— Nj. Vel. kralj pokrovitelj Celjske razstave. V torek popoldne je prispelo v Celje obvestilo, da je Nj. Vel. kralj Peter II. blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad celjsko razstavo, ki je bila odprta v nedeljo in bo trajala do vseheta 15. avgusta.

u— Javna usna dražba sadja ob državni cesti bo 16. in 17. t. m. in sicer prvi dan na progi Celje—Vrhnje in drugi na progi Celje—Ločica. Pojasnila o dražbi se dobijo ob uradnih urah pri tehničnem razdelku sreskega načelnika v Celju.

u— Dva vlomila pod ključem. Dne 15. junija se je spizlil neki moški skozi okno v stanovanje frizerskega mojstra g. Franca Krajncja v Zavodni ter ukradel iz stanovanja obleko, dežnik in žensko ročno torbico v skupni vrednosti 1200 din. Kot storilca je celjska policija te dni aretirala 33letnega brezposelnega Rudolfa Š. iz Celja. Š. je po zločinu pobegnil v Avstrijo in tam prodal svoj plen, pred kratkim pa se je vrnil v Celje. Dne 1. julija zvečer se je neki moški spizljal v stanovanje g. Grač nerjeve v Oblavkovi ulici ter ukradel gospej in njenemu sinu moško obleko, suknjijo, srebrno uro in okrog 1000 din gotovine. Vrednost plena je znašala okrog 3000 din.

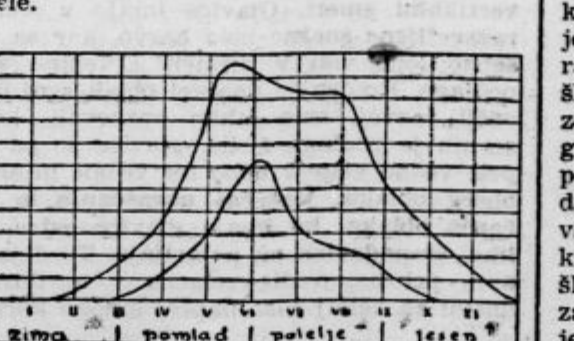
V nedeljo je sin g. Gračnerjeve opazil v mestu 25letnega Jakoba F. iz Rogatica, ki je imel na sebi ukradeni suknjijo. Obvestil je takoj stražnika, ki je Jakoba F. aretirali. Pri storilcu so našli sliko njegovega pajdaša, ki je sodeloval pri zločinu. F. se izgovarja, da je kupil suknjijo od nekega moškega Rudolfa Š. in Jakoba F. so oddali v zapore okrožnega sodišča.

u— Obnovite srečke za 5. razred drž. razredne loterije čimprej v podružnici »Jutro« v Celju.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 prekrasen film skrajno napete vsebine »PESEN OBTOŽUJE«.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 prekrasen film skrajno napete vsebine »PESEN OBTOŽUJE«.

pov. Po frontalnih nevihtah lahko vedno pričakujemo lepo vreme, po vpadih mrzlega zraka stalno, po vpadih toplega pa le začasno in kratkotrajno. Tudi te nevihte se rajši pojavljajo v toplih letnih časih, saj se mrzel zrak le s težavo dvigne v tako visoke lege, kakor je to potrebno za razvoj kumulusa in za postanek toče, bliska in strele.

Priloženi diagram nam kaže povprečno pogostost neviht v ljubljanski kotlini. Večji diagram nam predstavlja, v koliko dneh se povprečno pojavljajo nevihte, sploh v kakem mesecu, manjši pa v koliko dneh se pojavljajo toplotne nevihtne nevihte v kakem mesecu.

M. Čadež.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

u— Pojasnjen detoner. Kakor znano, so našli 11. julija na nekem grobu na mestnem pokopališču v Celju truplo novorojenčaka, ki je bil pri porodu umrl vsled izkrvavitve. Smrt je zakrivila mati sama. Te dni so izsledili mater v osebi delavke Helene V. iz St. Jurija ob juž. žel. in jo izročili sodišču.

Iz Maribora

u— Lep uspeh koncerta v mestnem parku. V torek zvečer je bil v mestnem parku koncert združenih moških zborov Ipavčeve pevске župe pod vodstvom zborovodij gg. Albina Horvata in prof. U. Vrabca. Koncert je umetniško in moralno prav lepo uspel in so bili pevci deležni toplega aplavza od strani lepe petje ljubčega občinstva, ki je prihitelo h koncertu. Koncert je bil v okviru Mariborskega tedna.

u— Sodne novice. Predsednik mariborskega okrožnega sodišča dr. Žiher je natočil svoj redni dopust in ga za časa odsotnosti nadomešča so Lenart.

u— Himen. V Središču se poročita danes profesor luk. realne gimnazije Leon Detela in gđ. Tea Zorjanova, hčerka prvega drž. tožila v Mariboru. Bilo srečno!

u— Pohorski tabor s planinskimi veseljem in rajanjem bo 15. t. m. na Pesku ob osmi obletnici otvoritve koč. Ob 10. dop. pri koči sv. maša, nato planinski tabor.

u— Iz mestnega vojaškega urada. Razpisan je natečaj za sprejem 10 kandidatov diplomiranih pravnikov za sodno stroko za uradniške pripravnike osme položajne skupine. Nadalje se sprejme sedem uradniških pripravnikov in sicer trije za 9. dva za 10. nadalje 1 tehn. risarja, pripravnika 9. grupe in risarja 10. grupe. Tudi je razpisan natečaj za sprejem gojencev v vojno godbeno šolo v Vrhu. Starost 14 do 16 let. Mariborčani dobe informacije pri mestnem vo. uradu, Slomškova trg 11.

u— V penzionatu Učiteljskega doma je prostih nekaj mest tudi za neučiteljske sinove. Prijave za sprejem naj se vložijo do 20. avgusta. Prvenstveno se sprejemajo mlajši dijaki.

u— Plemeniti petelin. Tuk. mestno poglavarstvo razglašja: Kr. banska uprava bo tudi letos razdeljevala plemenske peteline in kokoši rjave šajerske pasme. Natančnejše informacije pri mestnem tržnem nazorstvu med uradnimi urami.

u— Cel vagon moke izginil. Pekovski mojster Ivan Veršnik iz Guštanja je te dni ugotovil, da manjka v njegovem skladišču 180 vreč bele moke po 85 kg v skupni vrednosti 55.900 din. Pri preiskavi se je po kazalo, da je kradel moko pekovski pomočnik Jožef Horvat. Orožniki so ga aretirali in je Horvat pri zaslišanju priznal, da je prišel v skladišče s pomočjo ponarjenih ključev in da je kradel moko ponoči, in sicer tako, da je zaporedoma vsako noč odnesel vrečo moke. Horvat je prodajal moko nekemu trgovcu po dva dinarja in je denar sprotili zapravljen. Vajenca in dotičnega trgovca so aretirali in ju izročili sodišču.

u— Ni bil zločin. V zvezi z najdbo trupla 29letnega Hermana Leksa 50 m od banovinske ceste Maribor—Dravograd pri Jelovcu pod električnim daljnovodom je državno tožilstvo zaradi domneve orožnikov, da bi mogel biti v ozadju zločin, odredilo za torek ob 17. uri komisijski ogled V komisiji sta bila državni tožilci Sever in preiskovalni sodnik dr. Rebula. Komisija je ugotovila, da izvirajo koščki mesa na daljnovodu, pod katerim so našli Leksa, od Leksove roke, ki je bil potentakem splezal na drog in nato zgrabil za žico z napetostjo 10.000 voltov, nakar je ves ozgan treščil na tla in oblezel mrtev v globini 7 m. Vse kaže na samomor, kar potrjuje tudi najdba nekega pisma, v katerem piše Leksa, da gre v smrt zaradi živčne bolezni. Zaradi tega ugotovitve komisije ni bilo obdukcije, ampak so Leksovo truplo prepeljali v torek zvečer v Kamnico, kjer so ga pokopali.

u— Hotel »Orel« danes in kakor navadno vsako soboto in nedeljo koncert. Na terasi v višinskem zraku dobro Budjevačko in Tscheligjevo pivo.

Bratje Sokoli na delu

Sokol Moste vabi ponovno. Za nedeljo 1. t. m. določeno prireditve smo morali zaradi skrajno slabega vremena, položiti na nedeljo 8. t. m. ter ponovno vabimo vsa bratska sosednja društva, kakor tudi vsa naša napredna javnost, da nas ta dan poseti v častnem številu in nam tako pripomore do čim večjega uspeha. Ker smo zaradi preložitve oškodovani, smo pa pridobili na času in naš program še izpopolnili, tako da bo vsak posestnik prišel na svoj račun. Poglej obširnega telovadnega nastopa se bo skrbelo za radostno razpoloženje po nastopu z raznimi zabavnimi igrami. Za mladino je pripravljeno veliko plesišče na prostem. Uprava.

Domžalsko sokolsko društvo, ki je v nedeljo pokazala uspehe dela v telovadnici, prištevamo med naša najstarejša in najpožrtvovalnejša sokolska društva. Vabilo domžalskega Sokola so se odzvale vse ednice kamniškega sokolskega okrožja, na lepo slavnost pa so prihiteli klub slabemu vremenu tudi mnogi prijatelji iz oddaljenih krajev. Začetek je bil z mogočnim povorko, ki se je razvila pred Sokolskim domom. Dom je bil okrašen s cvetjem in državnimi zastavami, pred proslavjo pa so stali mlaji. Na čelu sprevoda so bile tri narodne noše, sledila je sokolska godba iz Moravc, nato prapori kamniškega, mengškega in domžalskega Sokola, staroste, članstvo v krojih, naraščaj in deca, povorka pa so zaključili Sokoli in Sokolice v civilu z znakom. Ko se je sprevod vrnil ob zvokih sokolskih korajčnih pred Sokolski dom, je številne došle goste in ostalo članstvo prisrčno pozdravil starosta br. Anton Skok, nakar je godba zaigrala Pesem sokolskih krst. Po pozdravu so vsi navzoči odšli na telovadišče in ga napolnili do kraja. Niso še vsi zavzeli svojih mest, ko je že prikorakalo na telovadni prostor članstvo kamniškega okrožja s tremi prapori. Godba je zaigrala državno himno, visoko na drugo je zaplapolala jugoslovenska zastava. Potem je prva nastopila, toplo pozdravljena, ženska deca z župnimi prostimi vajami, takoj za njimi pa je strumno prikorakala moška deca, ki je bila za odlično izvedene vaje deležna viharnega aplavza. Prav tako ni občinstvo štedilo s priznanjem dveh vrstama članov in vrsti naraščaja, ki so nastopili na bradli, drugo in kozl. Sledile so proste vaje ženskega naraščaja, ki je precizno izvedel vaje z venčki. Vsem bodo ostale najbolj v spominu simbolične vaje na pesnitev »Buči morje Adrijanske« ki so jih odlično izvedli člani in članice,

KINO MATICA

Veliko filmsko delo

KREUTZERJEVA SONATA

Lil Dagover — Peter Petersen
glasba L. van Beethoven, Čajkovski in Chopin.

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

oblečeni v mornarje. Višek orodne telovadbe je dosegla članska vrsta na krojih, ki je s težkimi in nevarnimi vajami zadila občinstvo. Sledile so proste vaje članic, za zaključek pa je nastopila deveterica članov s simboličnimi vajami: »Pesem sokolskih legij«. Prisrčen aplavz je bil plačilo. Pester in izbran spored je bil končan s sokolsko himno »Hej Slovanci, med tem pa se je spuščala jugoslovenska zastava. Pri vseh točkah je sodelovala odlična sokolska godba iz Moravc, simbolične vaje Buči morje Adrijanske pa je spremljala na klavirju priznana pianistka s. dr. Luznarjeva. Resnemu delu sporeda je sledila prisrčna bratska zabava z vsemi veselimi izmenjavami. Ob zvokih valčka so se zavrteli stari in mladi.

Sokolska nedelja v Zidanem mostu. Ob velikem navdušenju in velikem številu občinstva je bil v nedeljo letni javni nastop Sokola Zidan most. Bila je to spet naša vse lepa manifestacija sokolskega dela. Kljub neugodnemu vremenu se je zbralo, vse kar čuti sokolsko na Zidanem mostu in v prostori okoli. Zbralo se je telovadcev toliko, kolikor jih Zidani most zlepa še ni videl. Pod večjim vodstvom brata načelnika Gala in br. Sterniša se je razvil nastop, ki je pokazal dobro izvežbanost, vztrajnost in lepoto vseh oddelkov. Občinstvo ni štedilo z viharim priznanjem. Moška in ženska deca je izvajala svoje vaje skladno in ljubko, moški in ženski naraščaj sta nastopila z voljo in sta enako lepo priznanje vseh. Orodna telovadba članov je pokazala tako izvežbanost, da se je marsikdo čudil, odkod vse to znanje. Vsi so zaslužili priznanje. Članice in člani so s svojimi vajami užgali in zmagali, občinstvo je vaje nagradilo s obilnim ploskanjem. Tako je Sokol Zidani most pokazal, da živi in dela in ima dobre, zmogljive in sposobne vodnike, ki bodo Sokola v Zidanem mostu dvignili do višine, ki mu gre. Po nastopu je bila zabava ob dobri postrežbi.

Iz življenja na deželi

Iz Skofje Loke

Sl— Razdelitev nagrad. Tujsko prometno društvo je sklepalo o razdelitvi nagrad za najlepša, s cveticami in zelenjem okrašena okna in hiše. Prva nagrada je bila prisojena Katarini Fojkarjevi iz Spodnjega Karlovca, druga Mariji Planinštorji v Nunki ulici in tretja Tomažu Šostetru, sodnemu uslužbencu. Nagrade po 150, 100 in 50 din so seveda le priznanje priznanje onim, ki posvečajo svojo ljubezen okrasitvi stanovanj. Obdržale pa se bodo nagrade tudi v bodoče, ker je plemenito tekmovalanje vselej na mestu. TPD izreka hkrati vsem, ki so pokazali za polepšanje Skofje Loke s cveticami in zelenjem kakršenkoli smisel, svojo toplo zahvalo in prikaže, da se bo interes za še večjo okrasitev mesta povišal. V sploh, nem se je potrudil za polepšanje zunanjih čline posebno Karlovce, pa tudi ostalih periferij.

Sl— S poštnimi razmerami pri nas res ne moremo biti zadovoljni. Okrog prvega je na poštno blagajno velik naval Go. spodične pri najboljši volji ne morejo zmagovati tolikšega prometa in ljudje čakajo. Ali ne bi bilo mogoče, da bi poslivali vsaj prve dneve v mesecu, ko je denarni promet na višku, dve blagajni, pri obeh okencih, ker tako, kakor sedaj vendar na more v nedogled, da bi moral čakati ljudje kar po celo uro in več.

Sl— Triskrski skrat res ni

Gospodarstvo

Borba za kruh in železo v Nemčiji

Zadnje tedne je nemška vlada izvedla dalekosežne ukrepe v okviru načrtnega gospodarstva. Ti ukrepi odkrivajo osnovno tendenco nemške gospodarske politike, ki zasleduje predvsem oskrbo nemškega gospodarstva s surovinami za primer vojne. V okviru štiriletnega načrta za doseglo neodvisnosti nemškega gospodarstva od uvoza surovin je državni minister general Göring izvedel že številne reforme, predvsem v pogledu oskrbe Nemčije z živi, kakor tudi s tekstilnimi surovinami, s pogonskimi oljem, z gumijem in s kovinami. S priklonimi ukrepi in znatnimi finančnimi žrtvami so organizirali produkcijo umetnih tekstilnih vlaken in z mrlično naglico se gradi ogromne produkcijske naprave za produkcijo umetnega kavčuka in naprave za pridobivanje bencina in olj iz premoga.

Rekvizicija vsega krušnega žita

Pretekli teden je nemški državni minister za prehrano in kmetijstvo izdal uredbi za oskrbo Nemčije s krušnim žitom. S to uredbo je prepovedana vsaka uporaba krušnega žita za krmiljenje živine in nemški kmetje bodo odsele dolžni, kakor za časa vojne, oddati vse pridelek krušnega žita, kolikor ga ne rabijo za lastno prehrano. Ti ukrepi so med nemškimi kmetovalci povzročili precejšnje nerazpoloženje, posebno zaradi tega, ker gre za dalekosežno poseganje države v privatno lastnino. Ta uredba pa je obenem vzbudila bojazen glede nove vojne.

Podržavljenje rudnikov železne rude

Še bolj dalekosežni pa so te dni izdani ukrepi glede oskrbe nemškega gospodarstva z železom. General Göring je kot pooblaščenec za izvedbo štiriletnega načrta ustanovil posebno družbo Reichswerke A. G. für Erzbergbau und Eisenhütten (Hermann Göring), ki bo izdala uredbi, s katero se vsa nemška rudarska podjetja (razen premogovnikov in rudnikov za pridobivanje soli) prenesejo na to novo družbo in na ta način podžalijo. Namen nove družbe je predvsem ta, da se slavi v obrat vsi rudniki železne rude, tudi oni, kjer se pridobivajo rude slabše kakovosti. Doslej v Nemčiji mnogo teh rudnikov niso izkoriščali, tako iz tehničnih kakor tudi iz gospodarskih razlogov (zaradi nerentabilnosti). Nemški listi navajajo, da je rezerviranost nemških rudarskih podjetij glede izkoriščanja teh rudnikov dala povod za te dalekosežne ukrepe.

Nemška produkcija železne rude znaša le 6% potrošnje

Ob tej priliki se je izkazalo, kako kočljiv je v resnici položaj Nemčije glede oskrbe železom z železno rudo. Pred vojno je Nemčija pridobivala 64% vse potrebne železne rude v Lotaringiji, ki je sedaj zopet priključena Franciji. Lani je morala Nemčija uvoziti 18 milijonov ton železne rude iz inozemstva, danes pa je položaj tak, da krije komaj 6% potrebe z domačo rudo. V primeru vojne bi imela torej Nemčija največje težave za oskrbo železne rude. Ker ima, kakor rečeno, nemška gospodarska politika predvsem za cilj, da zajamči kritje potrebe po surovinah na domačih tleh, se je morala vlada končno odločiti, da slavi v obrat rudnike železne rude, ki so doslej mirovali zaradi nerentabilnosti. Položaj Nemčije glede oskrbe z železno rudo se je letos še poslabšal, ko je pričelo na svetovnem trgu primanjkuje železne rude, kar je pokazala tudi borba za španske rudnike v bližini Bilbao, ki so preje krili li velik del nemškega uvoza železne rude. Na drugi strani pa je nemška poraba železne rude zaradi mrličnega oboroževanja na suhem in na morju še znatno narasla in obstoja nevarnost, da padejo v roke vseh dalekosežnih načrti, ne samo glede

oboroževanja, temveč tudi glede javnih del in investicij. V zadnjem času je pomanjkanje železa postalo v Nemčiji že tako občutno, da so morali dobavo železa kontinuirati in so morala nekatera podjetja uvesti skrajšani delovni čas in odpustiti delavstvo, ker nimajo železa. Nedavno je bila izdana tudi uredba, ki znatno omejuje porabo železa v gradbeni stroki. Tudi avtomobilska industrija je morala omejiti produkcijo. Vse to kaže, da je sedanja situacija Nemčije glede oskrbe z železom zelo kočljiva in da so najnovejši ukrepi posledica skrajne stiske.

Podržavljenje rudnikov je seveda izvalo ogorčeno zakulisno borbo med nemškimi magnati železne industrije in diktatorjem štiriletnega načrta generalom Göringom. Pretekli teden so imeli predstavniki težke železne industrije v Duiseldorfu konferenco, na kateri so bili osebno navzoči tudi najvidnejši predstavniki te industrije Krupp, Thyssen in Klöckner. Izrazili so predvsem bojazen, da ne bo mogoče predelovati slabo nemško rudo, zlasti tam, kjer gre za izdelavo finega železa, ne glede na to, da se bodo produkcijski stroški znatno dvignili. Znano je, da je mogoče slabo nemško rudo, ki ima mnogo fosforja, uporabiti le v Thomasovem procesu.

Posledica te konference je bila, da je Göring v svojem listu »Essener Nationalzeitung« ostro napadel težko železarsko industrijo in ji očital, da je ona sama kriva, če Nemčija danes nima železa in železa in da se je morala končno v to stvar vmešati država, če da je imela železarska industrija štiri leta časa, da uredi to vprašanje. List tudi odkrito pove, da bo morala vse stroške novega državnega kartela nositi železarska industrija. V tej zvezi je zanimivo omeniti tudi memorandum, ki je bil pred tedni poslan vsem članom vlade in vsem večjim podjetjem v Nemčiji in ki se danes niso znani njegovi avtorji, čeprav je znano, da izvira iz krogov težke industrije. Ta memorandum odkriva neuspehe dosedanje gospodarske politike in vsebuje mnoge nezaupne informacije. Med drugim pravi, da je sedanja vlada v štirih letih investirala v javna dela in v mnoge nerentabilne investicije 35 do 40 milijard mark. S tem je ustvarila nekako umetno konjunkturo. Nemčija danes nima pravega proračuna, državni izdatki pa so vedno večji. Pred štirimi leti je prišel v Nemčiji po en državni namestnik na 12 zaposlenih državljanov, danes pa pride en državni namestnik že na osem zaposlenih državljanov. Kupna moč marke je padla za 40% in se Nemčija ne more več rešiti z devalvacijo, ker bi potem prišla nova inflacija, ki bi ji morala slediti nova devalvacija. Vodja nemškega štiriletnega načrta general Göring je seveda sprejel rokavico, ki mu jo je vrnila težka železarska industrija in vse kaže, da se bo borba še pričela in da bo zelo ostra.

Tajne zlate rezerve za primer vojne

Veliko pozornost so zlasti v zadnjem času vzbudile trditve angleških listov, da ima Nemčija tajne zlate rezerve. Angleški listi so objavili račune, iz katerih sledi, da mora imeti Nemčija poleg zlata, ki ga izkazuje Reichsbank in ki znaša le 69 milijonov mark, še tajno zlato rezervo v višini okrog 500 milijonov mark. Značilno je, da »Berliner Tagblatt« niti ne skuša zanikati, da obstajajo take zlate rezerve, temveč le zatrjuje, da so računski napačni. Sicer pa pravi, da gre pri tem le za poslovne rezerve, ki jih Nemčija zaradi valutnih nesigurnosti ne more držati v devizah. Angleški listi pa zopet zatrjujejo, da tu ne gre za poslovne rezerve, ki niso potrebne v takem obsegu, temveč za zlate rezerve, ki so nedotakljive in so pripravljene za primer vojne.

Spremenjene sile v svetovnem pomorstvu

Nepriznanih naglo zboljšanje, ki je v zadnjih 12 mesecih nastopilo v svetovnem pomorstvu, je povzročilo, da se je po stalnem nazadovanju v letih krize zopet pričela dvigati svetovna tonaža trgovinskih mornaric, ki je leta 1931 dosegla 70,1 milijona bruto registrskih ton in je do sredle leta 1936, padla na 65,1 milijona registrskih ton, sredle tekočega leta pa se je zopet dvignila na 66,4 milijona registrskih ton.

Se pred leti je ledala milijonska tonaža trgovinskih ladij razpršena v lukah, danes pa vidimo, da je primanjkuje ladijskega prostora. Kakor se zdi se bo v prihodnjih letih tonaža nadalje dvigala. Zmanjšanje tonaže v letih krize je nastalo zaradi tega, ker so porušili številne starejše ladje in jih porabili za staro železo. Samo v letu 1933 so na ta način izločili 2,4 milijona bruto registrskih ton, naslednje leto je ta tonaža porušenih ladij padla na 1,7 milijona ton, predlanskim na 1,2 milijona ton, lani pa je znašala le še 0,9 milijona ton, ker so prišle tudi stare ladje zopet v promet. Čeprav je sedanja svetovna tonaža še vedno manjša nego leta 1931, vendar daleč preveča tonaža iz predvojne dobe, saj je leta 1914 znašala svetovna tonaža le 49,1 milijona bruto registrskih ton.

Delež parnikov s kurjavo na premog je padel pod 50%

Pri tem je zanimivo, da je odstotek parnikov s kurjavo na premog padel že pod polovico, medtem ko se je znatno dvignil odstotek parnikov s kurjavo na olje, zlasti pa motornih parnikov. To nam nazorno predločuje naslednja primerjava:

	1914.	1926.	1937.
jadrnice	8,1%	3,3%	1,5%
motorne ladje	0,5%	5,4%	20,7%
parniki s kurjavo na olje	2,7%	28,2%	29,8%
parniki na premog 88,8%	63,2%	47,9%	

Danes odpade že več nego ena petina vse tonaže na ladje z motornim pogonom, skoro 30% na parnike s kurjavo na olje (nafto) in le še slabih 48% na parnike s kurjavo na premog. Odstotek jadrnic pa je združen že navzdol na 1,5%.

Angleška mornarica predstavlja le še dobro četrtino svetovne tonaže

Zanimiva je tudi razdelitev tonaže na posamezne države. Velika Britanija z Irsko je sicer danes na prvem mestu med vsemi pomorskimi državami, vendar je delež angleške trgovinske mornarice v okviru svetovne tonaže v zadnjih letih ogromno nazadovale, saj je angleška trgovinska mornarica predstavljala še leta 1901. 50,2% svetovne

tonaže, leta 1914 še 41,6% svetovne tonaže, letos pa le še 26,7%. Tonaža angleške trgovinske mornarice znaša danes 17,4 milijona bruto registrskih ton, t. j. za 1,5 milijona ton manj nego pred vojno. Povečala pa se je mornarica angleških dominionov v primeru z letom 1914. za 1,3 na 3,0 milijona ton.

Ogromno se je povečala tonaža trgovinske mornarice Zedinjenih držav, delež Zedinjenih držav pa se je dvignil od 4,5% svetovne tonaže pred vojno na 14,3% sredle letošnjega leta. Zedinjene države so zlasti med vojno ogromno povečale svojo mornarico, toda v drugi polovici preteklega desetletja ni mogla ameriška trgovinska mornarica izdržati konkurence ostalih mornaric in je danes njena tonaža za 2,6 milijona ton manjša nego leta 1935, ter znaša sedaj 9,3 milijona ton.

Na tretje mesto v svetovnem pomorstvu je že davno stopila Japonska, ki danes predstavlja 6,9% svetovne tonaže nasproti 3,8% pred vojno. Japonska trgovinska mornarica ima danes 4,5 milijona bruto registrskih ton. Enako se je s svojo mornarico nepriznanih povzpela Norveška z deležem 6,7% nasproti 4,3% pred vojno. Tonaža norveške trgovinske mornarice je dosegla že 4,3 milijona bruto registrskih ton, t. j. za 2,4 milijona ton več nego leta 1914. Nemčija, ki je bila pred vojno s svojo trgovinsko mornarico na drugem mestu, zavzema danes peto mesto z deležem 6% (pred vojno 11,3%). Tonaža nemške mornarice znaša le 3,9 milijona ton, t. j. za 1,2 milijona ton manj nego pred vojno. Nemčiji sledi Italija z deležem 4,9% (pred vojno 3,1%). Tonaža italijanske mornarice znaša danes 3,2 milijona bruto registrskih ton, t. j. za 1,7 milijona ton več nego pred vojno. Francija je v zadnjih desetletjih ohranila svoj delež 4,4% in ima danes 2,8 milijona bruto registrskih ton, t. j. za 0,9 milijona ton več nego pred vojno.

V ostalem je omeniti Nizozemsko s tonažo 2,6 milijona ton (nasproti letu 1914. plus 1,16), Grčijo s tonažo 1,86 milijona ton (plus 1,03) in Švedsko s tonažo 1,49 milijona ton (plus 0,48). V primeru s predvojno dobo se je najbolj povečala tonaža japonske mornarice (za 162%), grške mornarice (za 126%) ter italijanske in norveške mornarice (za 122%).

Gospodarske vesti

Prvi izvoz aluminija. Iz Šibenika poročajo, da je bila 3. t. m. odpremljena s ladjo prva pošiljka aluminija iz nove tvornice v Lozovcu, in sicer 25 ton. To je aluminij, ki je bil izdelan pri poizkusnem obra-

čevanju. Blago je prodano preko neke londonske kovinske trgovine v Belgijo. Tvornica obratuje sedaj le z 8 celicami, ker zaradi nizkega vodnega stanja Krke nima na razpolago dovolj električnega toka; čim pa se bo dvignilo vodno stanje Krke bo tvornica pričela obratovati z vsemi 16 celicami za elektrolyzo aluminija. Kakor se zdi bo moralo podjetje tudi pri sedanji početni produkciji 1000 ton na leto večji del produkcije izvažati, ker je naš domači konsum za enkrat še majhen. Naš uvoz aluminija je znašal leta 1935. 225 ton v vrednosti 10,8 milijona Din, lani pa 194 ton v vrednosti 9,8 milijona Din. Pričakovati pa je, da se bo naša domača poraba kmalu v večji meri dvignila. Predvideno je, da bo tvornica oskrbovala z aluminijem predvsem države Male antante. Kapaciteta tvornice se lahko poveča na 5000 ton letno. Od te količine bomo lahko izvozili 2000 ton v Češkoslovaško, 1500 ton v Rumunijo, ostalih 1500 ton pa bi ostalo rezervirano za našo domačo potrebo.

Vprašanje sanacije našega denarništva. Iz Beograda poročajo, da se bo ob koncu tekočega meseca vršila širša upravna odobira Narodne banke. Na tej seji bodo znova razpravljali o vprašanju vzpostavitve likvidnosti privatnih denarnih zavodov. Seji bodo predložili tudi številni referati o tem vprašanju.

Kredit za cesto Kranj — Bled. Poročajo smo že, da je gradbeni minister na podlagi sklepa ministrskega sveta sklenil pri Državni hipotekarni banki posojilo v višini 70 milijonov Din. In sicer na podlagi dohodkov državnega fonda za javna dela. To posojilo je bilo razdeljeno tako, da dobe primorska in zetska banovina po 9 milijonov, saveška 8 milijonov, dravska 7 milijonov, dunavska 6,5 milijona in Beograd 0,5 milijona. V celoti je bilo razdeljenih torej 69,5 milijona Din. Sedaj poročajo iz Beograda, da je gradbeni minister postavil ministrskemu svetu predlog, da se ostanek 500.000 Din porabi za površinsko obdelavo državne ceste Kranj — Bled na odseku Naklo — Zatonje, od km 648,7 do km 653,9.

Sporazum o izvozu železne rude v Češkoslovaško, Rumunijo in Madžarsko. Kakor znano, je direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu nedavno prevzela prodajo železne rude neposredno potrošnikom (doslej se je prodaja vršila preko posebnega zakupnika). Direkcija je dosegla sporazum glede dobave železne rude v Češkoslovaško, Madžarsko in Rumunijo, kamor bo izvozila na leto okrog 400.000 ton. Pogodbe so sklenjene neposredno z železarnami v Češkoslovaški, Madžarski in Rumuniji.

Dobave. Strojni oddelk direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 6. t. m. ponudbe za dobavo raznih stekel in šip, do 9. t. m. za dobavo ročajev za armaturo in za pije ter toporiše za klavirje, sekire in lopate, splošni oddelk pa do 7. t. m. za dobavo 45.000 pol konceptnega papirja. Direkcija drž. rudnika v Kakmju sprejema do 11. t. m. ponudbe za dobavo jelovih blodov, masli za jamske vozčke, usnjenih jermenov, kopalnih kadi ter žice za varenje.

Borze

4. avgusta.

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi trgali po 8,52, angleški funti pa po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,57 (v Beogradu po 8,55), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 31. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 12,80, v Beogradu 12,80 in v Zagrebu prav tako 12,80 oziroma za konec septembra 12,80 in za konec novembra 12,75.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda notirala pri mirni tendenci 406 do 407 (v Beogradu je bil promet po 405,50 — 406). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2393,65 — 2408,25, Berlin 1744,28 — 1758,16, Bruselj 730,20 — 735,26, Curih 996,45 — 1003,52, London 215,86 — 217,92, Newyork 4306 — 4342,32, Pariz 162,61 — 164,05, Praga 151,33 — 152,43, Trst 227,57 — 230,65.

Carih. Beograd 10, Pariz 16,3250, London 21,6875, Newyork 435,25, Bruselj 73,30, Milan 22,9250, Amsterdam 210,1250, Berlin 175,10, Dunaj 81,80, Stockholm 111,30, Oslo 109, København 96,80, Praga 15,19, Varšava 82,70, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 406 — 407, 4% agrarne 53 bl, 6% begunske 76 den., 6% dalm. agrarne 74 — 74,25, 7% invest. 89 den., 7% stabiliz. 85 — 85, 7% Drž. hip. banka 99,50 den., 7% Blair 83,50 — 84,50, 8% Blair 93,50 — 94,50; delnice: Nar. banka 7150 den., PAB 195 — 198, Gutmann 55 den., Sečerača Osijek 200 bl, Osječka ljevaonica 200 bl, Dubrovačka 375 den., Oceania 275 den., Jadranska 365 den.

Beograd. Vojna škoda 405,50 — 406 (405,50 — 406), 4% severne agrarne 52,25 den., 6% dalm. agrarne 74 — 74,75, 7% invest. 90,50 den., 7% Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 84 den., (84 — 84,25), 8% Blair 94 bl., Nar. banka 7175 den., PAB 194 — 195.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 4. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za maj 117,75; koruza: za spet, 93,75, za dec. 64,25 za maj 65,75.

+ Winnipeg, 4. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 125, za dec. 121, za marec 121,50.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Tendencija mlačna. Pšenica: baška, 78/79 kg 166 — 168; sremska, 78 kg 164 — 165; banatska, 78/79 kg 162 — 168; sremska, slavonska 77/78 kg 163 — 165; baška, ladja Tisa, 78/79 kg 179 — 180; baška, banatska, ladja Dunav, 78/79 kg 176 — 178; sremska, ladja Sava, 78 kg 172 — 174. Oves: baški in sremski novi 117,50 — 120, Rž: baška 167,50 — 170, Ječmen: baški in sremski novi, 63/64 kg 132,50 — 135. Kuruza: baška, sremska 92 — 93; banatska 89 — 90. Moka: baška in banatska »A« in »B« 265 — 275, »C« 245 — 255, »D« 235 — 235, »E« 195 — 205, »F« 165 — 175, »G« 120 — 125. Otrobi: baški, sremski, in banatski, v jutastih vrečah 80 — 93, baški v jutastih vrečah, ladja 91 — 93.

+ Budimpeštanska termična borza (3. avgusta). Tendencija prijazna. Kuruza: za avg. 11,32, za sept. 11,85 — 11,68, za maj 11,75 — 11,78.

BOMBAZ

+ Liverpool, 3. avgusta. Tendencija stalna. Zaključni tečaji: za avg. 5,91 (prejšnji dan 5,98), za dec. 5,93 (5,99), za maj 6,03 (6,07).

+ Newyork, 3. avgusta. Tendencija stalna. Zaključni tečaji: za okt. 10,69 (10,60), za dec. 10,73 (10,63).

Pred noge Vam položim najboljšo, »Eucerit« kar imam: NIVEA CREME

EUCERIT je krepljeno sredstvo za kožo, ki zvišuje njeno naravno odpornost. Samo NIVEA vsebuje Eucerit in zato ne morete dobiti ničesar, kar bi bilo »enako dobro« ali »boljše«. NIVEA zmanjšuje nevarnost sončnih opeklin in daje Vaši koži hitro lepo rjavo barvo.

S P O R T

Nemci in Davisov pokal

Po letošnjih ogorčenih borbah za to teniško lavičko so Nemci trdno odločeni, da bodo zahtevali reformo tega tekmovalca

Davisov pokal je slavna teniška lavička, za katero se trga vsako leto po vsej zemeljski obli zastopniki najmanj 30 narodov.

Letošnji potek je bil prav za prav evropskem finalu določen v naprej. Čehi so morali na odločilni mejdan v Berlin in vse napovedi so bile točne, da tamkaj zanje ne bo dobrega kruha. V resnici je bila stvar še hujska; edino točko (4:1) je bil rezultat za Nemčijo, so jim Nemci morali pokloniti. Sicer pa mnogo drugače sploh ni moglo biti!

Potem so stopili na težko nadaljnjo pot Nemci ali samo dva izmed velikih milijonov. Ta nastop proti Ameriki, finalistu iz ameriškega pasu, je bil poraz, zaradi katerega jim ni bilo treba biti žalostnih. 2:3 je bil rezultat, ki je med drugim dokazal, da je teniška borba za najvažnejše naslove na svetu vse drugo, kakor družabni sestanek ali prijeten rendez-vous ob čaju in damah. Cramm se je kot heroj boril proti velikemu Budgetu, toda slednjič je moral pustiti točko in Nemčija — ter z njo vsa Evropa — je spet ostala brez pokala.

Slednjič je šele posegla v ta boj Anglija. Teden dni pozneje so Američani še enkrat stopili na wimbledonska igrišča in odigrali

pet partij, ki pomenijo v zgodovini Davisovega pokala novo fazo. Deset let so ta pokal prenašali po Evropi, zdaj pa ga bodo spet vkrcali in prenesli onstran Oceana. To je vse napravil oni fenomenalni Kalifornijec Budge, ki je z največjimi uspehi prevzel Perryjevo nasledstvo. Pokal bo spravljen v Ameriko!

Toda zdaj pride glavno. Nemci pravijo: Popolnoma ponesrečeni in nesportna je določba v statutih za igre v Davisovem pokalu, da lahko vsakoletni zmagovalci — zdaj torej Amerika — mirno in z užitek lahko opazuje, kako se 30 narodov v raznih kolih in krajih izčrpa v teh tekmah, on sam pa čaka spok in hladne krvi na tistega, ki bo srečno prebrodil vse ovire in se nazadnje ves izčrpan in ubit dokopal tako visoko, da bo mogoč nastopiti v boju zoper tega protežiranega nasprotnika. Zdi se, da je g. Davis mislil samo na ameriški tenis, ko je ustanavljal to lavičko, Evropa pa naj bi gledala od daleč ali pa delala čudeže, če bi hotela biti deležna one slave, ki se na tem polju lahko doseže pač samo z osvojitvijo tega pokala.

Ta določba je potrebna spremembe, tako odločno zahtevajo Nemci.

Zadnji apel SK Ljubljane

Delovni odbor SK Ljubljane vabi vse simpatizirje, da se udeležijo sestanka, ki se bo vršil drevi ob 20.30 v kavarni Emoni, da skupno rešijo vprašanje obstoja kluba. Podpisani odbor upravičeno pričakuje, da njegov poziv ne bo ostal brez odziva in da ga spozna Ljubljana ne bo prisilila v to, da v resnici likvidira klub, ki je edini predstavnik slovenskega nogometa v državnem prvenstvu in ki je do sedaj pokazal vse pogoje za nadaljno življenje.

V kolikor se tudi na nocojšnjem sestanku ne bi rešilo vprašanje nadaljnjega obstoja kluba, podpisani odbor ponovno izjavlja, da je pripravljen, prepustiti barko naj se potopi.

FIS in mednarodni olimpijski odbor

(Kaj bo s prihodnjo zimsko olimpiado?)

Spor med Fiso in mednarodnim olimpijskim odborom ni nov, kaže pa, da ga hoče Fisa še bolj poostri. Nedavno je namreč poslala svojim včlanjenim zvezam okoliščino, naj do 21. novembra t. l. vložijo pisemne ponudbe, ali bi prevzeli organizacijo FIS tekem leta 1940. Ta naglico utemeljuje Fisa tako, češ, da hoče biti že na kongresu prihodnjega leta sklepna glede tega vprašanja.

Ta vest pomeni z drugimi besedami, da stopa Fisa v odprto borbo z mednarodnim olimpijskim odborom odn. njegovim sklepom, da smučarski učitelji ne smejo več na olimpiade. V tem boju hoče iti celo tako daleč, da namerava leta 1940., ko imajo vendar Japonci že v rokah organiziranje morda najbolj svojevrstne zimske olimpiade, izvesti svoje prvenstvo. Posledica bo, da bo del tekmovalcev, med njimi kajpa vsi njeni učitelji, tekkel za Fiso, ostali pa bodo podprli olimpijsko idejo.

Ta nastop Fise po vsem, kolikor se da sediti v naprej, ne bo imel velikega uspeha. Mednarodni olimpijski odbor ima glede stališča, da smučarski učitelji ne spadajo na čisto amatersko prireditelje kakor je olimpiada, dovolj zaveznikov po vsem svetu in prej ali slej bo Fisa po tej poti dosegla le to, da bo ostala osamljena.

Ta nesrečna Fisa, ki je tudi nam povzročila že marsikatero grenko uro, odkar smo v njenem okerlju, se torej v vseh smereh udeležuje tako, da izgublja pod seboj tla in okoli sebe simpatije. Ali je taka organizacija res tako močna, da ji pošteni sportniki in idealni ljudje, če se zavzamejo za pravno stvar, res ne morejo do živga?

V nekaj vrstah

Po zanimivih plavalnih borbah na Jadranski pokal, v katerih je naša Ilirija dosegla prvo mesto in s tem dokazala, da je najboljši plavalni klub v državi, bomo imeli v soboto in v nedeljo zopet lepe plavalne prireditve. V kopališču Ilirije se bodo vršila tekmovalna za juniorsko prvenstvo države, pri katerih bodo poleg domačini Ilirije nastopili še plavalci iz plavalne dubrovnške Juge, ZPK, ekipi Jadrana iz Splita in Hercegovne, Sever iz Beograda, Galeb iz Novoga Sada in Viktorija s Sušaka. V Ljubljano so že prispeli ekipa Juge, obstoječa iz 18 fantov in 4 deklet, 15 plavalcev ZPK ter 20 glav broječa ekipa beograjskega Severa. Največ izgledov v tem državnem prvenstvu, ki se bo vršilo v plavalju, skokih in waterpolu, ima solitski Jadrani, ki si je že dvakrat zaporedoma priboril naslov juniorskega državnega prava.

Letošnji nogometni prvak CSR praška Slavija to v soboto in v nedeljo gošovala v Beogradu. V soboto bo odigrala nočno tekmo z BSK, v nedeljo pa bo nastopila proti Jugoslaviji.

Naši teniški igrači so v Hamburgu, kjer se vrši tekmovalje za teniško prvenstvo Nemčije, zopet dosegli prav lep uspeh. Naša dvojica Kukuljević-Punčec je porazila nemski par Schröder-Koch 6:2, 6:2, 6:0, češkoslovaško dvojico pa 6:4, 6:2, 8:6.

Sekcija lahkoatletskih sodnikov JLAS za dravsko banovino. Za lahkoatletsko prvenstvo Zveze za poedince in klube, ki se vrši na igrišču Primorja v petek ob 17.30, sobota ob 16. in v nedeljo ob 9.30, je sodelovanje vseh saveznih lahkoatletskih sodnikov obvezno. Jurija bo sestavljena na licu mesta. Sestanek jurije vsakokrat najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovalja. Prinesite s seboj stoperice.

ASK Primorje (Lahkoatletska sekcija). Za nastop na prvenstvu Celja v nedeljo, 8. t. m. ob 8. na Glaziji so določeni naslednji atleti: Polak, Gradnik Dušan in Fedor, Slamič, Pieteršek, Goršek, Urbančič, Goršek. Vsi imenovani naj se pred pričetkom tekmovalja javijo Urbančiču najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovalja. Za prvenstvo Zveze, ki se vrši

Žrtve železniške nesreče

Dolg spreved pogrebnih voz vozi žrtve železniške katastrofe pri Villeneuve-St. Georges do poslednjega domovanja

Skrivnosti afriških jezer
Otoki smrti in neznani zamorski rodovi

Med skrivnosti afriške celine spadajo še v našem stoletju njena neraziskana jezera. Le poredko se izgubi kako angleško vojno letalo nad ozemlje Great Rift Valley, v katerem leži najslavnejše od teh jezer, Rudolfovo jezero. Vojaki piloti, ki so preleteli to ozemlje, govorijo soglasno o nepopisni brezupnosti, ki jo izžareva to jezero. Njegova površina, ki je pokrita s sodo, se blešči enakomerno v stalnem sončnem žaru. Najslabše vplivajo ta jezera ne ponoči, temveč podnevi, ko delajo vtis pravljicne pokrajine na mesecu. Na enolični, neizmerni vodni planjavi ležijo daleč narazen raztreseni otoki, ki so videti iz letala kakor zelenice v puščavi. Te zelenice pa so znane raziskovalcem notranje Afrike

kot otoki smrti. Na njih vlada še danes neomejeno muha tsetse, razširjevalka najhujše izmed kužnih bolezni, spalne bolezni. Medtem ko uspeva živalsko življenje okrog jezera bohotno in živijo predvsem ptice v milijonih eksemplarih mirno življenje, so skrivnostni otoki skoraj brez življenja in mnoge afriške legende se plečejo okrog njih. Mnogi belci lovci trdijo, da so ti otoki rabihi kot grobišča slonov. Nanje so se umikali stari sloni, ko so začutili, da se jim bliža konec. Domačini iz teh krajev se niti podnevi ne upajo daleč na črne vodne planjave, na otoke pa bi jih ne spravili za noben denar. Praviijo, da živijo tukaj še vedno velike kuščarice, daljše nego 2 metra, ki človeka brez oklepanja napadejo. Tako zvani Osrednji otok na Rudolfovem jezeru se dviga prilično 200 m nad vodno gladino in je pokrit z majhnimi žreli, ki v žarečem soncu še bolj poudarjajo vtis pokrajine na mesecu. Še nihče se ni drznil na ta otok.

Južno od tega otoka je manjši otok, ki ga je nekoč bežno obiskal neki raziskovalec. Noben domačin ni hotel z njim in tako je privesel z zločljivim čolnom sam na ta košček zemlje. Bil je skrajno presenečen, ko je naletel tu na ljudi. Ti ljudje, črni, ki so se preživljali samo z ribami, sploh niso vedeli, da je razen njih še kaj ljudi na svetu! Nikoli, kar je kdo pomnil, niso prepluli tega jezera. Kakor je praznoverje preprečevalo obrežnim zamorcem, da bi prišli na otok, tako je praznoverje tudi otočanom branilo obiskati breg, ki je sicer silno daleč. Tako je živelo 97 črnih ljudi popolnoma ločenih od sveta.

Včasih se upajo britske kazenske odprave do bregov Rudolfovega jezera, kjer prebivajo zloglasni pripadniki roparskega plemena Morelijcev. Včasih prihajajo tja tu di trgovci s sužnji, da si naberejo črne slonovine, sužnje, ki jih prodajajo potem po notranjosti Afrike. Tamkajšnja tržišča za sužnje niso zaznamovana na nobeni karti. V teh krajih si je tudi proslula angleška trgovka s sužnji Anna Sitt nagrabila ogromno imetje.

Stavka
v pariških klavnicah

V pariških klavnicah je izbruhnila stavka konjskih klavcev. Dve tretjini mesarskih pomočnikov sta zapustili delo.

Sosedje
Severnega tečaja

Daneka je zadnjo nedeljo na svečan način prevzela v svojo last najsevernejšo, stalno obljubeno naselbino na zemlji. To je kraj Thule ob zapadni obali Grenlandke. Po tem državnem aktu so šele mnogi Danci zvedeli, da je obstajalo na daneki Grenlandiji ozemlje, ki je bilo nekakšna zasebna enklava, ki jo je država šele sedaj prevzela v svojo last.

Naselbino Thule je osnoval l. 1910, kot trgovinsko postajo sloviti danski polarni raziskovalec Knud Raemussen s svojim tovarišem Petrom Freuchenom. V zamisli sta imela prav za prav arktično postajo. Raemussen je od tu organiziral svojih šest grenlandskih ekspediciij. Bil je tam prvi samovladar, zgradil je bolnišnico, šolo in cerkev, v svojih rokah je imel tudi vso upravo tega okrožja, ne da bi se danska država mešala v njegove posele. Kratko pred svojo smrtjo l. 1933, mu je država izročila policijsko oblast, ki je prešla potem v roke njegove žene oziroma upravitelja njegove zapuščine, odvjetnika Sanda. Ker je pa Raemussenova vdova potrebovala denarja, se je z grenlandsko vlado končno zmenila tako, da je ta prevzela s tem mesecem upravo thuleskega okrožja. S tem je prešlo kakšnih 300 Eskimov, ki tam bivajo, s tremi belokožci vred, namreč trgovinskim upravitnikom, župnikom in bolniško sestro pod dansko upravo.

197 političnih jetnikov
stavka

Iz Simle v Indiji poročajo, da je v kazenski naselbini na Andamanskih otokih začelo gladovno slavno 197 jetnikov. Stavkati so začeli, ker so oblasti odklonile vlogo, da bi politične kaznjence izpustili, oziroma da bi bolje ravnali z njimi.

Ta medved pod loki Eiffelovega stolpa

ni pravi medved, temveč le preoblečen, živ simbol švicarske dežele, ki ga njegovi rojaki v pestrih narodnih nošah v veselim sprevedu vodijo po pariški svetovni razstavi

Tragedija slovitega artista
Trikratni salto v vrtočlavi višini in dva zlomljena
tilnika

Iz Kalifornije poročajo, da je Alfredo Codona, bivši vodja nekoč svetovno znane skupine drznih zračnih akrobatov, z več strelci smrtno nevarno ranil svojo ženo, ki se je ločila pred kratkim od njega, nato pa izvršil samomor.

Nezgoda je Codona prisilila, da je zapustil svojo skupino. Zagrenjen se je umaknil v Kalifornijo. Njegov zakon je postal tako nesrečen, da se je z ženo sporazumel, da se ločita. Ker je bilo treba po ločitvi rešiti še nekatere stvari, je odvnetnik ge Codonove povabil bivša zakonca na razgo-

vor v svojo pisarno. Codonova je prišla s svojo materjo. V trenutku, ko je odvnetnik zapustil sobo, da bi se ločena mirno pogovorila, je Codona potegnil samokres in oddal štiri strele na ženo, s petim strelom je ubil samega sebe. Z njegovo smrtjo je tudi njegove slovite skupine trapezistov konec. Točke, ki so jih predvajali Codonovi, so bile najdrznejše in najnevarnejše svoje vrste. Med drugim so izvajali trikratni salto od trapeza do trapeza. V zadnjih letih sta drznost te točke plačala dva člana skupine s svojo smrtjo.

Sveta Ivana za ameriški okus
Kako nameravajo v hollywoodskem filmu poročiti
Devico Orleansko z Dumasovim Artagnanom

V zadnjem času se množijo vesti, da nameravajo v Hollywoodu filmati »devico Orleansko«. Prvotno je bila za to vlogo določena Katarina Hepburnova, sedaj praviijo, da se zanjo poteguje Greta Garbo. Ameriški humoristični list »The New Yorker« podaja v sliki in besedi majhen vpogled v ta najnovejši filmski projekt. Imenoval se bo naravno »Dekle iz Domremyja« (The girl from Domremy).

V vasi Domremy živi uboga, toda zelo

mična pastirica, Jeane d'Arc (ali Katarina Hepburnova). Ima sladke glas in prepeva pogostoma svojim ovcam pesem v pokoljni naravi (slow-fox s tenorsko kofonom in havajsko kitaro).

Nenadno začne glasovati, ki ji vele, naj odide na Francosko in naj se tega ne boji.

Natakne si torej moško obleko — pri čemer se lahko v polni meri uveljavijo njene lepe noge — in sede na konja, da bi rešila domovino.

Obrne se na dauphina, toda škof orlenski (George Arlès), ki spravlja njene zapeljive lepote, zavaruje tudi princa pred njenimi pogledi in naskoki. Ivana obupa. Ze se ji vidi, da je vae izgubljeno, ko se ji pojavi v pomoč neki gospod Artagnan-ski (Frederic March).

V veličastnem in pretresljivem prizoru zmaga skupaj v bitki pri Orleansu. Toda senzacionalen napad spravi lepo Ivano v ujetništvo. Mora na grmado, s katero jo pa v zadnjem trenutku — velika požarna scena — reši gospod d'Artagnan, ki skoči z visoke skale med sovražnike in jih oboroženo pobije do zadnjega moža. Za plačilo dobi dolg poljub.

Rešitelja imenujejo za njegovo junakstvo za kralja in sedaj se lahko poroči s lepo Ivano, ki postane na ta način kraljica francoska in cesarica indijska. Pri kronanskih svečanostih, ki jih zavrtijo s 30.000 komparzi v izvirnih kostumih iz pariškega Louvra, sodelujejo seveda tudi potomci nekdanjih bojevnikov pri Orleansu.

Ločneška pošast je zopet tu

Kakor vsako leto v lepih počitniških mesecih vedo londonski listi tudi tokrat poročati, da se je proslula pošast v jezeru Lochnessu, ki jo je videlo že na stotine ljudi, a je ni še nihče ujel, zopet pojavila. Te dni, poroča »Daily Mail«, se je pokazala nekoliko stotinam ljudi v oddaljenosti komaj kakšnih 200 m. Razločno so videli njeno glavo in dve grbi, pa so jo cenili na kakšnih 20 m. Verjame naj, kdor hoče.

Točno plačuj »Jutro« naročnino
Varuj svoje zavarovalnino

Vojvoda Windsorški in njegova žena

na počitnicah v Italiji. Fotoreporter ju je posnel, ko sta odhajala v Benetkah na Lido

Zapeljivec s pokopališča

Nagovarjal je mlada dekleta in vdove v žalni obleki...

Budimpeštanski sodnik dr. Geza Török je v zadnjih dneh izrekel sodbo o prvem poljubu, ki je zbudila v jurističnih krogih veliko zanimanja.

Hči nekega višjega uradnika je izgubila svojo mater in je prihajala vsak dan v žalni obleki na grob. Nekega dne jo je nagovoril eleganten gospod, ki je nosil isto takšno žalno obleko. Mladci mož je dejal, da

je pred časom izgubil svojo ljubljenico ženo in da je sedaj sam na svetu. Njegova zgodba se je dekletu dojmila. Prvemu srečanju je sledil sestanek v nekem vrtnem restoranu v Hűvösvölgyju in tudi prvi poljub. Nekaj časa je trajala ta ljubezen, potem pa je mladi mož dekletu izginil izpred oči.

Začela ga je iskati in je zvedela, da je mož poročen, da je njegova žena živa in da je oče dveh otrok. Monokel in žalna obleka sta spadala k njegovemu poslu, ki je obstajal v tem, da je na pokopališčih nagovarjal žalujoče vdove in dekleta, se seznanjal z njimi in jih tolažil na svoj način. V tem primeru je bil dami, kakor je ugotavljala obtožnica, obljubil večno jubezen in zakon.

Med razpravo je seveda tajfil, da bi bil dekleta zapeljeval. Dama je vedela, da je poročen, a navzlic temu je nadaljevala zveze z njim. Bil je nje prijatelj od prvega dne, ko sta se seznanila na pokopališču, toda zakona ji ni obljubil in o tem ni bilo sploh nikoli nobenega govora.

Sodnik je dekletovo zahtevo po odškodnini v znesku 20.000 pengov odklonil, češ da se dostojno dekle ne bo dalo poljubovati že ob prvem sestanku s kakšnim moškim. Tožiteljica je nadalje vedela, da je mož poročen, razmerja s poročenimi moškimi pa so proti morali. Po takšnem razmerju ne more zahtevati nihče kakšne odškodnine.

Mine proti tankom

Francoska okoroževalna industrija je izdelala novo mino za obrambo proti tankom, ki so ji zavoljo njene nenavadne oblike nataknilo ime »krožnik za juho«. To orožje je mogoče uporabljati kot ročno granato ali pa kakor običajne mine, in sicer v tem primeru tako, da se ozemlje, po katerem vozijo napadajoči tanki, posuje s stotinami teh ploskih eksplozivnih teles, ki jih pokrijejo z zemljo in dračjem. Učinek »krožnikov za juho« je baje silen. Najmočnejši oklopi tankov se raztreščijo. Posebno v boju na bližino je to orožje učinkovitejše nego manj gibljivo strelno orožje tankov. Mož lahko udobno nese več teh bomb s seboj.

Lepotico prevažajo

Miss Paris 1937 prevažajo s vozilkom po razstavišču pariške razstave, da se ne bi utrujala s hojo od paviljona do paviljona

ANEKDOTA

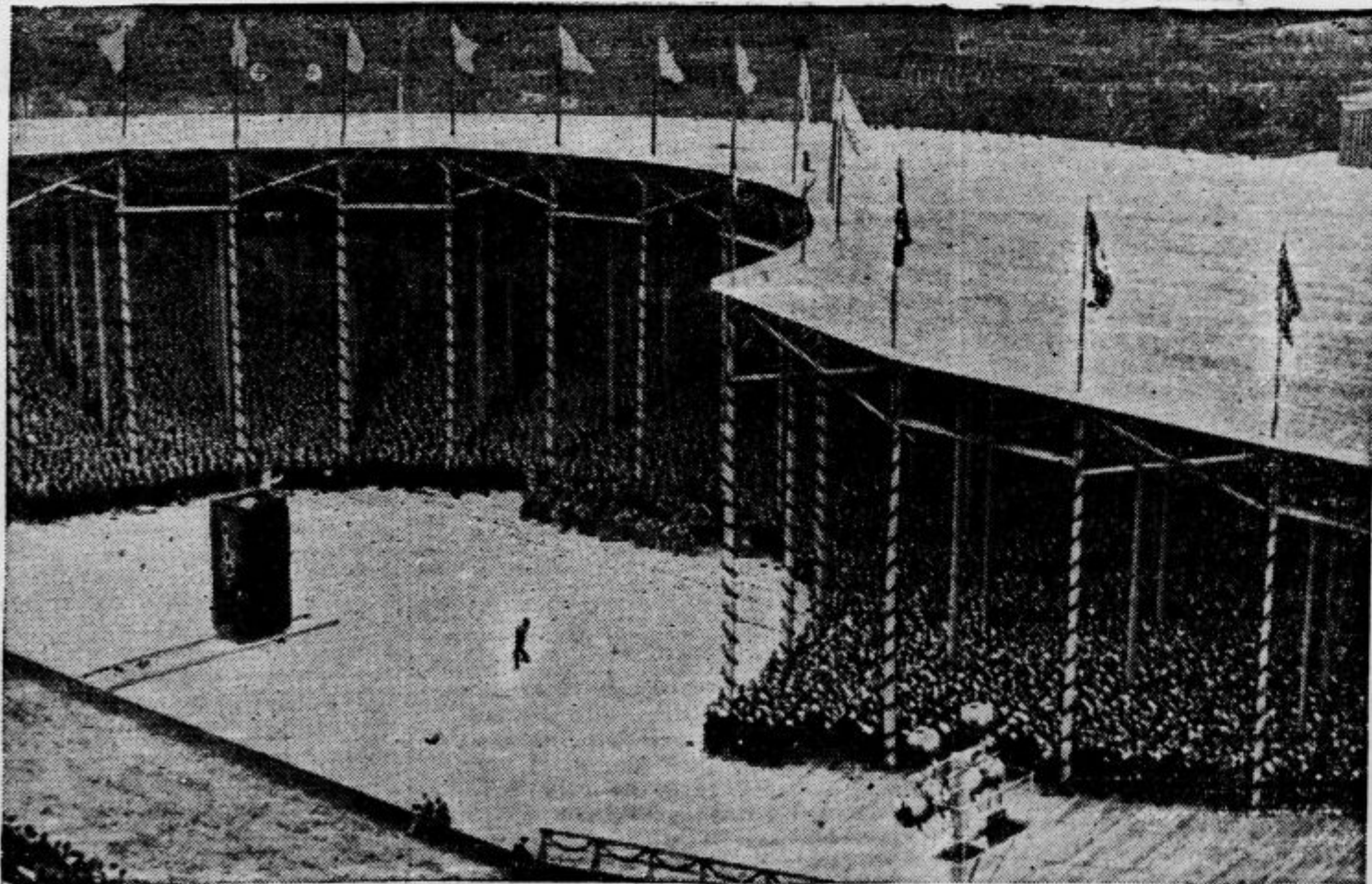
Shaw se pripravila na potovanje okrog sveta. Neki častilec mu reče: »Potovanje okrog sveta šte vendarle že napravili!« — »Nu, to prvo potovanje sem napravil, da bi me videli, drugo pa napravim zato, da bi nekaj videl,« odvrne Shaw.

VSAK DAN ENA

»Oje, v tem mohamedanskem mestu ne moremo pristati!«

To je bilo grmenje, ne petje

35.000 pevcev iz vseh nemških dežel je nastopilo te dni na vsakoletnem pevskem festivalu v Wrocławu pred 150.000 poslušalci

Kulturni pregled

Dva Dalmatinca

Mihovila Pavlinovića uvršća politična zgodovina med najpomembnejše dalmatinske osebnosti 19. stoletja. Goreči rodoljub in narodni duhovnik, pesnik, ki je še ustvarjal iz naroda za narod, neustrašni bojevnik za hrvatske pravice v dalmatinskem deželnem zboru in pozneje v hrvatskem saboru, intimni prijatelj škola Strossmayerja in sobojevnik za njegove ideale, je nedvomno ena izmed onih osebnosti, ki se tudi mrtve nenehoma pojavljajo v zadevi živih rodov in katerih idealni vzor naj bi sleherni nova generacija doživljala po svoje.

Temu vnetemu narodnjaku, ki je bil dolga desetletja na vodilnem mestu dalmatinskega prepoveda, je zagrebški literarni zgodovinar prof. Marin Pavlinović sam potomec njegovega rodu, posvetil dokaj obsežno knjigo z naslovom: »Mihovil Pavlinović i narodni prepoved u Dalmaciji od 1848 — 1887 u svetlu nepoznatih izvor« (Zagreb, samozaložba, 208 str. 89). Pokojnemu dr. Franu Buliću posvečena knjiga je, to lahko takoj poudarimo, obilen doselek zgodovini dalmatinskega prepoveda. Pomen dela Marina Pavlinovića je v tem, da je: 1) docela znova proučil vse, kar je v zvezi z Mihovilom Pavlinovićem, 2) zbral in uporabil še neobjavljeno in neobdelano arhivalno gradivo, korespondenco in druge dokumente in 3) postavil Mihovila Pavlinovića v osrednje njegove dobe in skušal odstraniti vse, kar je dosihmal oteževalo razumevanje njegove vloge, dela in uspehov.

Strokovni kritiki je pridržano, da oceni to delo po pravici in zaslugi ter odkrije njegove stvarne nedostatke. Metodično bi bilo pripomniti samo to, da bi bilo primernejše, če bi pisec obdelal Mihovila Pavlinovića monografično, tako da bi novogrado, ki ga je trudoma zbral in ki ima zlasti za politično zgodovino Dalmacije veliko vrednost, včlenil v kronološko zgradbo biografijo in nam tako pokazal še v nazornejši podobi celotno osebnost M. Pavlinovića, njen razvoj, njeno dobo in njegovo delo. Tako pisana monografija bi imela širši značaj in bi se lažje približala občinstvu.

V sedanjih obliki se študija deli v tale poglavja: Splošni pregled književnega dela Mihovila Pavlinovića. — Posebej o Pavlinovićem pesniškem delu. — Posebej o književnem delu Pavlinovića. — Kulturno in versko-kulturno in kulturno-politično delo. — Publicistično žurnalistično delo. — Politično delo od 1848. — 1870. — Politi-

čno delo od 1870. — 1880. — Politično delo od 1880. — 1887. — Sklep. — Biografija. — Viri in literatura.

Spis je plod velike znanstvene akribije in prežet s spoštovanjem do tega agilnega preporoditelja; sestavljen je z očitnim prizadevanjem, da bi vsestransko osvetlil osebnost M. Pavlinovića, ter obilno podprt z dokumentacijo. Pogrešamo pa v njem — elaba navada, ki se zopet uvaja celovite znanstvene publikacije — kazala in registra, torej dostavkov, ki so drugod pri delih te vrste neizogibni, ker se z njimi dviga uporabnost takih knjig.

Vice B. Zaninović je objavil v beograjskem »Životu in radcu« študijo o Dinku Šimunoviću, ki je izšla v ponatisku (Beograd, 84 strani 89). L. 1933. v Zagrebu umrla avtor »Mrkodolac« je dobil v pisu te študije vestnega kritika, ki se je s solidnim literarnim znanjem poglubil v njegovo delo in ga dodobra proučil, obenem pa zbral vse biografske in bibliografske podatke ter strnil celotno gradivo v študijo, ki je zanimiva za slehernega prijatelja hrvatske literature. Po kratki splošni karakteristiki Šimunovićeve stvarjalnosti prehaja Zaninović k biografskem orisu in pregledu njegovega dela. Nato karakterizira na str. 19—31 Šimunovićeve spise po njihovi celotni značilnosti ter idejni in umetniški kvalitetah. »Čitat Šimunović«, pravi na str. 23, »je glorifikacija snage i neustrašivosti, starine i živopisnih nošnja kao u isti mah uronjavanje i traženje kraja koji će da bude najbliži duševnim razpoloženjima njegovim. To je nostalgija čovjeka koji se oseća otgnut iz korijena zemlje; to je čežnja za mladostu na koju čovjek uvijek gleda s izvjesnom žalobom za lipectvom prošlih dana.« V nadaljnjem poglavju svoje pregledne in dobro zgrajene, dasi tui in tam malo malce preveč gosposke študije razčenja Zaninović posebej sleherni Šimunovićeve spis in se v sklepu zopet vrača k splošnim potezom svojega mojstva, zaključujoč razglavljanje z oporoko junaka Šimunovićeve povesti »Krkac«, propadlega pravnika Vilo- vića. Ob koncu je zelo podrobna in vestno izdelana bibliografija, ki vsebuje domalega vse, kar je bilo kdaj napisano o Šimu- noviću; kakšno malenkost je našli še v slovenskih revijah, na pr. beležko o »Al- karuc« v Ljubli. Zvonu. Značilni bi seveda bili češki glasovi o nedavnem prevodu »Rodišne Vinčice« v češčino, toda teh avtor najbrž ni več utegnil pritegniti v svojo bibliografijo. —o.

Parisa monografijo o enam največjih an- gleskih pisateljev zadnjih desetletij: »L'Œu- vre de D. H. Lawrence«. (Librairie philo- sophique J. Vrin). De Renlova monogra- fija se od dosegljivih razločilo v tem, da se manj kakor druge bavi s Lawrencevim življenjem in posveča vso pozornost nje- govim posameznim spisom, ki jih pisec raz- členja s široko literarno učenostjo in pro- dornostjo. Kritika uvršča de Renlovo mo- nografijo o Lawrenceu med najkrajše fran- coske študije iz sodobne angleške literature. — D. H. Lawrence je znan tudi slovenskim čitateljem s prevodi romana »Sinovi in lu- bimci« in novele »Žena je odjezdila.«

Antologijo italijanske lirike v izobra- Corrada Govonija je pravkar izdala Ho- plivara založba v Milanu z naslovom »Spen- dore della Poesia Italiana«.

V dneš festivalov. V Salzburgu je letoš-

nji festival dosegel glasbeni vrh s »Isved- bo Mozartove« Carobne pikavke pod To- scaninijevu taktiko. Med solisti sta bili tudi dve češki pevki: Jarmila Novotná in Hilda Konečná. — Državne slavnostne igre v Heidelbergu so bile otvorene pred ne- kaj dnevi in trajajo do 22. t. m. Reperto- ar obsega Kleistove »Amphitruon«, Sha- kerspearjeve »Romeo in Julijot«, Goethe- jevega »Götze von Berlichingen« in Paula Ernesta »Pantalon in njegovi sinovi«.

Maeterlinckova »Monna Vanna« je bila prirejena za film. Avtor je prejel okrog milijon frankov odškodnine, torej nepri- merno več, kakor so mu doslej vrgle vse uprizoritve njegovih odskih del.

Novo odo grške pesnice Sapphe je od- kril v Egiptu Evarist Breccia. Je to 18 vr- stic doslej neznane Sapphine pesmi, ki je bila napisana na črepinje starega vrča.

Davek za šentpetrsko župnijo in komentarji šentpetrskih župljanov

Ljubljana, 4. avgusta. Davčna uprava je pred dnevi začela do- stavljati davčnim zavezanecem na področju šentpetrske župnije v Ljubljani pošne po- ložnice, označene s šifro C. K. in v vsoto, ki se giblje v posameznih primerih od 10 do 25%, doklade na direktni davek.

Kadar pride davčna terjatev v hišo, raz- žavljan je po stari tradiciji nikdar ne de- la vesela, zadovoljnega obraza. Toda to- liko slabe volje, toliko zdražbe, posovanja, pa tudi kletev, kolikor se jih te dni čuje po šentpetrski župniji, najbrž še nikoli ni spremljalo prijaznih dopisov davčnega ura- da. Župnik in njegova cerkvena ključarja so najbrž že takrat, ko so zasnovali dav- ščino za cerkev, računali s tem razburje- njem, toda prav gotovo so upali, da se bo- do nad to davščino jezili samo liberalci, maloverni mlačneži, ki pravijo, da lahko v Boga verujejo in ga moliti tudi brez lu- kusnih palač in pa brezverci, ki si itak po boljšeštem vzgledu žele, da od nobene hiše božje ne bi ostal kamen na kamnu.

Marsikaj nejeverne se je na tihiem v resnici bal, da mu bodo njegovi boguvad- nejši sosedje korenček strgali pred nosom, češ, zdajle smo te pa ujeli, da nam boš pomagal skrbeti za božjo stredo nad glavo, čeprav sam s svojo pregrešno dušo nikoli ne iščeš zavetja pod njo. Toda zgodilo se je ravno narobe. Kar je dobrih, poštenih katoličanov v šentpetrski župniji, o vseh lahko zapišemo, da se jim splošnoobvezna davščina v cerkvene namene iskreno za- malo zdi. Prvič zaradi tega, ker jo hoče župnik vsiliti tudi tistim, ki cerkve nikoli ne rabijo, drugi pa zaradi tega, ker ho- čejo z državno oblastjo terjati denarce tudi od njih samih, ki so vendar vsak dan pri- pravljani, da zanj darujejo po svojih mo- čeh. Tako smo doživeli, da je davščina g. župnika Košmerlja vzbudila največ odpora prav v taboru katoliških ljudi.

Načini, kako šentpetrski župljani izraža- jo svoje proteste proti novemu davku, so mnogovrstni, kakor so pač različni ljudje. Mnogo jih je, ki v razburjenju pišejo ogor- čena pisma župniku in ključarjem in gro- zijo z repesaljskimi. Drugi, ki se jim to- žijo, hodijo osebno na davčno upravo in se spuščajo z uradniki v jalove debate, v krivem upanju, da so opravili, kar je tre- ba, že s tem, če so prišli pred uradni šal- ter kazat svojo slabo voljo. Kar je miren- ših in razumejših, pa rajši napišejo pri- tožbo, žrtvujejo tistih 30 Din in mirno če- ka rešitve. Kakor pripovedujejo, je bilo doslej že več sto takšnih pritožb vloženih pri davčni upravi. Zavržalo je po župniji, kakor da bi bil kdo pobegal v sršenovo gnezdo in župnik ima ob nedeljah polne roke dela, da s prižnice pojasnjuje vso reč.

Mnogo razburjenja je med župljani po- vzročilo tudi način, kako župnik utemeljuje svojo odločitev. V svojem oklicu, objavlje- nem v »Slovenec«, navaja, da bo po tem razkošnem popravilu lahko cerkev brez po- praviljenja služila svojemu namenu celih sto let. Takšen račun se župljanom zdi pač po- šteno lahkomišeln, saj danes noben šent-

petrski župljan sam zase ne more misliti za sto let naprej. Zlasti kar je gospodar- jev, ki so si gradili svoje skromne domo- ve v letih velike stanovanjske krize po vo- jni, so mnogi iz dneva v dan v skrbeh, da bodo izgubili stredo nad glavo, ker zaradi zmerom višjih davkov ne morejo kriti de- narnih obveznosti, za cerkev pa naj skrbijo, da bo lepa in gosposka še sto let po- tem, ko bodo sami šli s svojo mizerijo že zdavnaj v nebesa. Pa tudi kar se poudar- ka tiče, da bo obnova cerkve dala številnim nezaposlenim kruha, je reč precej iz trte zvitja, zakaj danes so zaposleni samo zato, da jim sto let v šentpetrskem župnišču ne bo več treba dela iskati.

Načrt župnika Košmerlja je na vsak na- čin prerazkošen. Neki tesarski mojster je izjavil, da je sedanje strešno ogrožje še najmanj za kakih 20 let garantirano dobro. Ljudje, ki se razumejo na gradbeno delo, so izračunali, da bi se dalo že z vsotico 150.000 Din popraviti vse, kar je v resni- ci popravila potrebno. Ob takšnem prora- čunu bi se pač nihče ne razburjal, stroški bi se izlaha krili s prostovoljnimi pri- spevki. O tem, da bi plačeval dolgeve, ki so jih delali slabi gospodarji v preteklosti in o tem, da je cerkvi treba luksuzne ar- hitektonske preureditve, pa noče nihče nič slišati. Kaj pa je treba novih klopi, ko so še stare hrastove v odličnem stanju? Kaj pa je treba marmorne ogmeta, ko pa mo- rajo biti davkoplačevalci na svojih domo- vih zadovoljni z navadnim ometom? Kaj je treba bakrene strehe, če morajo davko- plačevalci doma izhajati s strešno opeko in jim pogostokrat manjka dinarjev še za najnujnejša popravila?

Pravilno bi bilo, da bi se uvedle prosto- voljne zbirke med vsemi župljani, med ti- stimi, ki hodijo, in med tistimi, ki ne ho- dijo v cerkev. Znano je, da hodi v cer- kev največ takih, ki ne plačujejo nobene- ga direktnega davka in bodo na ta način prišli do gosposke urejene hiše božje o- sto zastoj. A med tistimi, ki ne hodijo v cerkev, je vendarle tudi nek odstotek ta- kih, da bi prav radi odrinili kolikor že morejo, da bi se na ta način odkupili za ti- sto, kolikor zamudijo molitev in maš. Ta- ko bi se dala zadeva v resnici rešiti na veestarsko zadovoljiv način in namesto davščine, ki vzbuja kletev, bi župljani da- jali darove, ki bi bili pred Bogom in ljud- mi, cerkvi in darovalcem v korist.

A če ima velikopotezni gospod župnik načrte, ki presegajo najnujnejše potrebe in ki se ne dajo kriti s takšno prostovolj- no zbirko, bo treba pač vzeti nekaj malega s cerkvenega kupa. Na najlepši način pa bi g. župnik lahko rešil vso mučno za- dabo tako, da bi javno povabil vse priza- dete na skupen pogovor. Posebej se opo- zarijamo posestnike novih hiš, ki so po za- konu oproščeni vseh doklad, da jim tudi davščine za šentpetrsko cerkev nihče ne more nalagati. Dejstvo, da je davčna upra- va predpisala cerkveno doklado tudi neka- terim izmed njih, je torej brez zakonite osnove, kar bodo potrdila tudi pristojna oblastva.

Noč strahu in groze v Bregani

Neznaten potok je povzročil paniko in razdejanje

Bregana, 4. avgusta.

V noči na ponedeljek so preživeli Bregančani mnogo strahu, kajti ob dveh po- noči je nastala poveljen, kakršne ne po- mni najstarejši ljudje. Potok Breganica, ki je v normalnem stanju širok večkrat tudi samo en meter, je postal naenkrat ogromna reka, ki je svoj tok razširila sko- zi več vasi. Najbrž se je kje v bližini utra- gal oblak. Voda je tako hitro naraščala, da ljudje niso utegnili pravočasno uiti iz hiš. Tem nevarnejše je bilo, ker je nesre- ča prišla pozno ponoči, ko so mnogi že trdno spali, tudj še tedaj, ko jim je voda segala že do postelje. Naenkrat je nastala grozno vpitje in zapomaganje. Vpitju se je pridružila še gasilska tromba, ki je oznanjala nevarnost. Moški so pohiteli v hleve, da rešijo živino in jo odpeljuje na višja mesta, kamor voda ni segla, a žens- ke so pazile na pohištvo, ter postavljale stvari drugo vrh druge, da ne bo vse uni- čeno. Mnogi pa so v naglici pustili vse v sobah ter napol nagi in prestrašeni bežali na podstrešja, da rešijo vsaj sebe in otroke. Nekateri pa so živino spravili v lastna stanovanja, ako je bila hiša na višjem kakor hlevi.

Zelo so bili poškodovani mlini ob Breganici. Ne samo moli in žito, tudi napra- ve, kakor splavnice, kolese, mostovi in drugo, je uničeno. Ob mino gosp. Josipa Kalina je tudi njegova žaga iz katere je voda odnesla mnogo kubičkov desk in okro- glega lesa. Vsa betonska ograja okoli mli- na in žage, kakor tudi ob vodi in most preko potoka, vse je razrušeno, kakor da je bilo iz lepene. Sam mlin pa je bil skoraj do stropa napolnjen z vodo, ki je vso notranjo napravo poškodovala. Takšna in slične nezgode so bile skoraj pri vsa- kem mlinu in hiši ob Breganici. Nekoliko manjših lesenih drvarnic, šup in svinjakov je pa voda sploh odnesla. Nešteto perut- nino je plavalo po vodi. Razen tega so po- polnoma uničena polja, koder je tekla vo- da. Pokrita so z blatom in peskom, ka- terega je voda nanesla v ogromni količini. Most na banovinski cesti na meji dravske in savske banovine je popolnoma razru- šen, tako da je promet na tej cesti nemo- goč.

Sreča je, da je voda začela proti jutru padati in se je v teku ponedeljka odtekla. Toda škoda je ostala in je velika. Do- alej je še nismo mogli v celoti ugotoviti.

Mati in hčerkica

zadeti od strele

Ptuj, 4. avgusta. Včeraj je bila okoli pol 12. ure v okolici Ptujja nevihta. Spet je treskalo, Ali dotim se je nebo nad Ptujem kmalu spet zjasnilo, je nevihta v Dolu pri Sv. Urbanu spet pu- stila občutne posledice.

V bližini posestva Marije Malekove v Do- lu go bili v gozdu posestnika, njena bletna hčerkica Anica in še dva delavca: Jože Pe- trovič in Jože Koemut, oba iz istega kraja. Podirali so dreve. Ko pa so slišali, da gr- mi in ker se je ravno blizal čas kosnja, so se podali skupno proti domu. Gosposinja je zakurila v kuhinji v peč, da bi mgdtem napravila kosilo; zraven je bila njena hčer- ka. Ob delavca sta bila medtem v sobi. Na- enkrat se je zabljakalo in tresčilo v dimnik. Posestnica in hčerkica sta padli v nezavest in naenkrat je bila vsa hiša v plamenih. Petrovič in Koemut, ki sta k sreči ostala nepoškodovana, sta se lahko prikočila ne- zavezni posestnici na pomoč in sta njo in otroke hitro odnesla na prosto, iz območja plamenov. Hiša, ki stoji na hribčku, je na- glo pogorela do tla. Škoda je precej velika.

Posestnico in otroke so naložili na voz ter ju zapeljali v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili hude opekline na telesu. Ven- dar zdravniki upajo, da jima bodo rešili življenje.

Nadalje je nastal požar na podstrešju hi- še Franca Megle v Gerečji vasi, občina Slo- venja vas. Pogorela je hiša in tudi gospo- darsko poslopje s senom, poljskimi pridel- ke in orodjem. Škoda je okoli 25.000 Din. Tudi najemnika Jožeta Zupančiča, ki je stanovala v hiši je po požaru oškodovana za 5.000 Din. Gasilci iz Gerečje vasi, iz Hajdine in Sela so skupno v teku ene ure zadušili požar, da se vsaj ni prenesel na druga poslopja.

Na Murskem polju

Ljutomer, 4. avgusta.

Kakor smo poročali, je nevihta v noči od nedelje na ponedeljek povzročila, da so prišli tudi veliki deli Murskega polja ped vodo. Mura je sicer tudi narasla ter je n. pr. pri Pristavi pod Ljutomerom po- pravila banovinsko cesto. Še bolj pa so na rasli razni potoki, tako Ščavnica z Globe- tko, Kostanjevica in drugi dotoki. Vo- da je najprej zalila velik del Ščavnice do- line, potem pa spodnji del Murskega po-

lja. Tu je začela zelo naraščati žele v po- nedeljek popoldne ter do večera zaplavi- la travnike in njive, odkoder so ljudje v naglici še spravljali snopovje ovas in kjer je napravila precej škode na krompirju, ki bo zalet gniti. Zalila je tudi mnogokje ce- ste, tako banovinske kakor obšinske in na večih krajih so morali pastirji gnati zvečer živino po vodi domov, ker jih je bila za- jela poplava od vseh strani. Še v tork zju- traj so morali pomniki, ki so šli na ljuto- mersko postajališče, v bližini tega bresti po vodi. Med nevihto je udarila strela več- krat, tako na Cenu dvakrat v isti strelo- vod in tudi v transformator, ki ga je po- kvarila. V bližini postaje Bučevčevce je prihrumel z Murskega toliko vode, da je na dolžini kakih 20 m podkopala železni- škí nasip, ki ga je bilo treba popraviti. Radi tega je imel jutranji vlak iz Gornje Radgone dve uri zamude. Če bi deževje ne ponehalo, potem bi bilo na Murskem po- lju tako kakor l. 1925 in škoda, ki je že zdaj občutna, nepopravljiva.

Deset krivoprisežnikov v Celju obsojenih

Celje, 4. avgusta.

Tipičen primer, kako se je krivoprisež- ništvo v zadnjih letih razpaslo ponekod na deželi, je nudil proces, ki se je pričel v toek zjutraj in končal danes popoldne na okrožnem sodišču v Celju. Senatu je pre- dsedeval s. o. s. Ročnik, votanta sta bila a. o. s. Suhadolnik in dr. Kraut, obtožbo je zastopal dr. tožilec dr. Rug. Obtožence so zagovarjali odvetniki dr. Juro Hrašovec, dr. Dobovšek, dr. Rakun in dr. Stanonik, zasebne udeležence pa so zastopali odvet- niki dr. Sket in dr. Godnič iz Šmarja pri Jelšah in J. Stante iz Celja. Razpravi je prisostvovala mnogo poslušalcev, po ve- čini kmečkih ljudi iz šmarnskega sreza.

Obtoženi so bili: 42-letni delavec Ignac Goručan iz Platinovec, njegova 30-letna žena Alojzija Goručanova, 33-letni posest- nik Jože Mastnak I (Lorbec) iz Rakovca, njegova 31-letna žena Amalija Mastnako- va, 51-letni posestnik Anton Kovač iz Bo- dreža, 34-letni posestnik Miha Cerovšek iz Bodreža, 58-letni prežutkar Anton Tkavc s Trate, 44-letni najemnik Anton Povalec iz Bodreža, njegova 45-letna žena Julijana Povaleva in 30-letni posestnik Jože Ma- stnak II iz Bodreža, vsi iz občine St. Vid pri Grebenu.

Pri razpravi so obtoženci v glavnem iz- povedali v smislu obtožnice. Razprava je trajala v tork od 8. do 13.30 in od 15.30 do 20.30. Sodba je bila razglašena danes ob 12.30. Obsojeni so zaradi zločina po § 144/ in deloma tudi po § 34:

Ignac Goručan na 10 mesecev strogega zapore, Alojzija Goručanova na 11 mese- cev strogega zapore. Jože Mastnak I (Lor- bek) na 1 leto in 4 mesece strogega zapa- ra in 2000 din denarne kazni, Amalija Ma- stnakova na 4 mesece strogega zapore in 1000 din denarne kazni, Anton Kovač na 2 leti in 6 mesecev robove in 3000 din de- narne kazni, Miha Cerovšek na 1 leto in 2 meseca strogega zapore in 3000 din denar- ne kazni, Anton Tkavc na 11 mesecev stro- ge zapore, Anton Povalec na 1 leto stro- ge zapore, Julijana Povaleva na 5 me- secev strogega zapore in Jože Mastnak II na 3 mesece strogega zapore in 1000 din denarne kazni. Amalija Mastnakova in Ju- lijana Povaleva sta obsojeni pogojno za dobo 5 let. Anton Kovač je tudi obsojen na izgubo častnih pravic za dobo 4 let, vsi ostali pa za dobo 3 let. Zasebni udeleženci so bili zavrnjeni na pot civilne pravde.

Razčiščenje te zločinske krivoprisežniške afere je v glavnem delo sreskega sodnika g. Polca v Šmarju pri Jelšah. Upamo, da bo- do izrečene kazni dovolj jasen svarilen vzgled vsemu prebivalstvu.

Kapusov belin na Tirolskem

Kakor poročajo iz Inomosta, je Tirolska naravnost preplavljena s kapusovimi belini, ki jih niti najstarejši ljudje v deželi ne pomni- jo v tako obilnem številu kakor letos. Deželna oblast je izdala ukrepe za zatira- nje škodljivca, ki preti uničiti jesensko le- tino.

R A D I O

Četrtek, 5. avgusta.

Ljubljana 12.00: Obisk v daljnih krajih (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Koncertni plesi (plošče). — 14: Vreme, borza. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Ministrstvo za fizič- no vzgojo naroda. — 19.50: 10 minut za- have. — 20: Za kratek čas (plošče). — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. R. Ko- larič). — 20.30: Pevski koncert gdnice Tee Laboš, članice narodnega gledališča v Za- grebu, vmes igra radijski orkester. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Ra- dio jazz, vmesne vločke poje g. M. Premelj.

Petek, 6. avgusta

Ljubljana 12: Naša pesem, naša glasba (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Radio or- kester. — 14: Vreme, borza. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Problemi vnovčevanja naše po- ljedelske proizvodnje (dr. Jožo Tomašević). — 19.50: Cigani igrajo (plošče). — 20.10: Zenska ura: Žena in sport III. pred. (gđ. Iva Pregljeva). — 20.30: Radio orkester. — 21: Orgelski koncert (prof. F. Sušnik). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 19.20: Plošče. — 17.50: Violin- ske skladbe. — 18.20: Orkestralna glasba. — 20: Iz Zagreba. — 22.20: Laha godba s plošč. — Zagreb 20: Pevski in klavirski koncert. — 21: Violinske skladbe. — 21.30: Slagerji. — 22.20: Laha godba in ples. — Praga 19.20: Pesmi. — 19.45: Operni odlom ki. — 20.25: Zvočna igra. — 22.25: Komor- ni koncert. — Varšava 19.20: Plošče. — 20: Orkestralni in pevski koncert. — 21: Poljski plesi. — 22: Petje in plošče. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 14: Maria- no Stabile poje (plošče). — 15.15: Orkester mandolin. — 16.30: Plošče po željah. — 19.20: Prenos operete »Veličanstvo ploše valček«. — 21.40: Skladbe za čelo. — 22.30: Plesni orkester. — 23: Nočni koncert. — Berlin 19.20: Zabaven program. — 20: O berlinski operi. — 21: Zvočne slike. — 22.30: Nočni koncert. — München 19: Vo- jaške koračnice. — 20: Plošče. — 21.10: Klavirski koncert. — 22.30: Prenos iz Ber- lina. — Stuttgart 19: Nemške pesmi in ale- si. — 19.40: Koncert orkestra in solistov. — 21.30: Plesna muzika. — 24: Mešan glas- beni program.

Zapiski

SOMRAD NEMSKE ZNANOSTI

Proslulo kulturno načelo »nove Nemčije«, tolikokrat poudarjana in še bolj praktično izvajana »Gleichschaltung«, ki se je razširila na vse panoge duhovnega življe- nja, je očitno prizadela tudi nemško znanost. Vedno pogostje se pojavljajo pod pečatom univerzitetne znanosti spisi, ki kmalu pokažejo, koliko concessions je delil pisec sedanjemu političnemu režimu v Nemčiji, vse na račun objektivnosti, osnov- nega načela, s katerim sleherni znanost stoji in pade. Te concessions je kažejo med drugim v pretiranem, politično zaostrenem in znanstveno nepodprtih razizmu, v vna- šanju političnih gesel tja, kamor ne sodijo, v šovinističnem nacionalizmu, s katerim srečuje pisce tuje pojave, posebej še delo narodov, ki jih je Hitler v evangeliju nove Nemčije »Mein Kampf« zaznamoval z mržnjo. Lahko bi našli vrsto knjig, ki pričujejo o nazadovanju nemške objektiv- nosti v vedi, — od Lenartove »Deutsche Physik« do najnovejših geografskih izdaj.

Med take značilne pojave nazadovanja nemške znanosti sodi tudi njiga dr. Knie- scheja »Volk und Wirtschaft«, ki jo je izdal kot 10. zvezek svojih znanstven- nih edicij univerza v Marburgu. Ta spis, ki naj bi imel značaj učbenika, je poln grobih neresnic o slovenskih narodih, zla- sti o Čehoslovakih in kar vrvi od žaljivih napadov na vse, ki stojije pangermanizmu na poti. Med drugim postavlja nemški znanstvenec (?) tezo, da »majjo Slovani manjši železod, kar jim omogoča mezdni dumping. Dr. Kniezsche razpravlja tudi o manjšinskih vprašanjih v duhu strupenega sovraštva do Slovanov.

Tudi v wilhelmovski Nemčiji so panger- mansko razpoloženi profesorji producirali podobno literaturo. Povsod, kjer se je na- nasitni pohlep pangermanov srečaval z živ- ljenskimi interesi drugih narodov, zlasti majhnih, ki so se vedno zdeli nadutemu Prusu manjvredni, je vznikala tendenčna, lažljiva, s sovraštvom pisana nemška li- teratura publicističnega ali žurnalističnega značaja. Toda takih knjig niso takrat iz- dajale univerze ali akademije. Dandanes so svobodna žarišča nemške kulture po- rejena tajnikom vladajoče stranke in mla- di znanstveniki si morajo — včasih morda proti svoji najiskrejši volji — utirati pot s pamfleti, namesto z znanstvenimi trak- tati. Kajti kakšna drzna zahteva je v očeh totalitarne diktature »svoboda znanosti in mišljenja«, ki lahko postane kritika vladajo- čih! Le proč z objektivnostjo, če so v igri »narodni interesi«! In kdaj niso?

Tako se znanstveno življenje v Nemčiji dedalje bolj pogreza v temo »novega sred- njega veka«, kakor ga je dosegel Berdja- jev. Že se zbirajo neizogibni nemški profe- sorji, da utemelje Wotanov kult z isto »Gründlichkeit«, kakor so prej izdelovali filozofske sisteme. Mistična raznih teorij o »lu in krvi se družijo z astrologijo, ki je to- likan prikljubljena sedanjim vodjem nem- ške usode, pri katerih je weimarskega Olimpa Goetheja izrinil pisatelj naših pubertetnih let — Karel May... Kajti to so obzorja, ki danes merijo svobodno rast nemške kulture!

HRVATSKI MACCHIAVELLI

Pred dvema mesecema so v mestu Pruscu (srednja Bosna) slovesno položili temeljni kamen za muslimanski prosvetni dom, ki se bo imenoval »Dom kulture Hasan Kja- fije«. S tem v zvezi piše M. Š. Ekremov v avgustovem zvezku zagrebške »Hrvatske revije« o rojaku, po katerem je dobil ome- njeni dom ime. Je to Hasan Kjafi Prusčak, znameniti državnopravni teoretik in pisa- telj iz Bosne (1544—1616). Njegovo pogla- vitno delo »Temelji modrosti o ureditvi sveta« primerja M. Š. Ekremov s slednjim

spisom Florentinca N. Macchiavellija »Il Principe«.

Hasan Kjafi Prusčak je potoke iz slo- vanske rodbine, ki se je prvotno prizna- vala k bogomolstvu in katere potomci so prestopili pozneje na islam. V dobi, ko je živel Hasan Kjafi, je bil srbskohrvatski je- zik v Turčiji uračevan in uporabljan ne le v diplomaciji, marveč tudi na dvoru. Mnogo Hrvatov in Srbov je delovalo v otomanski službi in nekateri so zavzeli zelo odlična in vplivna mesta. Tudi v kul- turnem življenju Turčije, ki ni bilo tako zaostalo, kakor si ga zamišljamo pod vpli- vom zgodovine turških vpadov, so delova- li številni možje južnoslovenske krvi, ki jim niti ni bilo treba zatajiti materinskega jezika.

Hasan Kjafi iz Prusca, mesta, ki se je službeno imenovalo Ak-Hisar (Belo mesto) in ki

Rafael Sabatini:

MORSKI KRAGULI

Gusarski roman

Ali ni v boju pri San Juanu de Ulloa pomagal gusarju Hawkinsu? Kar zasuli so ga s takimi vprašanji. Kesal se je, da si je bil naložil trud in sprejel iz rok bratov svetega Dominika novo vero. S tem je bil samo zapravljen čas in ušel klerikalnemu ognju, da se zdaj kot žrtev maščevalnega boga španske pravice zaziblje na posvetni vrvi.

Konec koncev pa ni prišlo do tega. Galeje na Sredozemskem morju so ob tistem času nujno potrebovale veslače, in ta okolnost je rešila siru Oliverju, Jasperju Leighu in še nekaterim drugim življenja. Seveda smemo dvomiti, ali je bil med njimi le eden, ki se je razveselil tega izida. S kratko verigo za gležnje prikovanega k sotrpnikom, so gnali Oliverja v mnogoglavni čredi drugih nesrečnikov skozi vso Portugalsko in Španijo tja v južni Cadix. Tisto jutro, ko so zapustili vlažno ječo v Lizboni, je vitez poslednjič videl Jasperja Leigha.

V Cadixu je prebil sir Oliver mesec dni na širnem obzidanem dvorišču, kraju nesnage, bolezni in trpljenja, ki je presehalo vse človeške pojme. Na

28

to ga je neki častnik z drugimi sotrpniki vred odbral za galejo, ki naj bi spremlja špansko infantiko v Napoli.

Galeja je bila ladja na petdeset vesel, in vsako veslo je potrebovalo sedem sužnjev. Prikovani so sedeli na nekakšnih stopnicah, ki so, primerno nagibni vesta, vodile s srednje palube v spodnji del. Mesto siru Oliverju je bilo tik ob sprednjem prehodu, in tam je nag, kakor je bil prišel na svet, sedel šest dolgih mesecev brez najmanjšega presledka. Klop ni bila od enega konca do drugega šla daljša kakor šest čevljev, med tem ko je bila razdalja do naslednje klopi komaj štiri čevlje. Stisnjen v ta tesni prostor s šestorico tovarišev, je vitez bedel in spal in živel svoje strašno življenje. Njegovo krepko telo se je kmalu privadilo tega živega umiranja galejskih sužnjev; pojeklenelo je. Ali prva dolga pot v Napoli je ostala najstrašnejša izkušnja njegovega življenja. V presledkih po šest, da, po osem dolgih ur je brez odihla vlekla za veslo. Z eno nogo na spodnji latvi, z drugo uprto v sprednji klop, je upogibal hrbet ter se z vso močjo metal naprej in takoj nato spet kvišku, tik mimo ramen stokajočega in potečega se sužnja, ki je sedel pred njim. Tako je šlo neprestano, dokler ga ni jela loviti omedlevica in mu ni kri zalila oči, čeljust padla na prsi in skeleča bolečina prevzela vsega telesa. Nato je začutil rezki, besni ugriz častnikovega biča, ki mu je potegnil krvavo progo čez gol hrbet ter mu iznova poživil moči.

Tako je šlo dan za dnem. Zdalj ga je šgalo nesmiljeno južno sonce in mu pokrivalo kožo s mehurji, zdaj ga je strdal možni hlad, zdaj ga je mučil poitek, ki ni prinašal olajšanja. Nesnaga mu je pokrivala telo, lasje in brada so bili spošteni od znoja, prsi so mu dušile smradijive izparjene tovarišev, nenehoma ga je trpinčilo gomazeč mrčes, ki se je plodil v gnjoli ovčji koži na njegovem sedišču. Skopa jed je sestajala iz prepečenca ter ogabne mešanice riža in loja. Za pitjačo je dobival samo mlačno, postano vodo. Le kadar je trajala tlaka delj kakor po navedi, so mornarji polagali sužnjem v usta z vinom namočeni kruh, da bi jim dali novih moči.

Gniloba dišen in druge bolezni so razsajale med veslači, ne glede na gnojne rane, ki jih je povzročalo drgnjenje na klopih. Kdor se je vdal bolečinam ali se celó predrznil omedlet, s tistim so mornarji hitro opravili. Obbolelega so vrgli v morje, omedlelega pa potegnili v srednji prehod, kjer so ga bičali, dokler se ni spet zavedel.

Število umrlih je doseglo v prvih tednih potovanja skoraj četrtino skupnega števila, a v ladijskem trupu je bilo dovolj živega blaga, da so sproti mašili vrzeli. Le najmočnejši so preživeli te vice. K tem se je prišteval tudi sir Oliver, in k tem se je prišteval tudi njegov sosed, jeklen, brezstrasten mlad Maver, ki je s čudovitim mirdomšjem in praprijemem prenašal svojo usodo. Mnogo dni nista izpregovorila drug z drugim besede. Čeprav sta bila zdaj tovariša v nesreči, ju je vendar

vera delala sovražnika. Ko se je pa nekoga večera postaren Jud nezvesten zgrudil in so ga potegnili s sedeža ter ga jeli bičati, kakor je bilo navada, se je oko siru Oliverju po naključju ustavilo na prelazu iz infantkinkega spremstva, ki je z zadnje palube v svojem škrlatnem plašču s trdim, nesmiljenim očesom opazoval mučni prizor. Ta pogled je siru Oliverju tolikanj razsrdil, da je glasno prekel kristjane in tistega škrlatnega cerkvenega velikaša.

»Gotovo je bil pekel ustvarjen nalašč za kristjane, ko hočejo iz zemlje napraviti peklo!« je po špansko zaklical mlademu Maveru.

Na srečo so škripanje vesel, živket vorig in udarci, ki so padali po nesrečnem Judu, preglašali te besede. Toda Arabec ga je razumel, in temne oči so se mu zaiskrile.

»Sedemkrat zakurjena ognjena peč jih čaka, o brate,« je strdno zaupanjem odvrnil mladenci. »A kako, mar ti nisi kristjan?« Govoril je v »lingui franci« severnoafriške obale, ki je podobna francoskemu, z arabskimi besedami pomešanemu narčju. Sir Oliver je bolj s slutnjo zapopal misel njegovih besedi; odgovoril mu je spet po špansko: »S tem trenutkom zavrzem svojo vero! Vero, ki se v njenem imenu dogaja takošne stvari, ne priznam! Le pogledaj si ta škrlatni sad pekla! Gled, kako ošabno vtika nos v steklenko za dišave; izparne naše revščine bi mu utegnile okusiti posvečene nosnice. In vendar smo tudi mi stvari božje, ustvarjene po božji podobi.

MALI OGLASI

Stužbo dobi
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisarniško moč
vešč slovenske, nemške in hrvatske korespondence ter drugih pisarniških del, — ishem za industrijsko podjetje. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo mesta doseganja zaposlitve ter zahtevno plače na ogl. odd. Jutra pod »Slavonija«. 1936-1

Sivilje
ki so se delali v krmarski strojni sprejme — L. Rot, Strojni trg. 1936-1

Stenotipistino
perfektno za nemško in hrvatsko korespondenco, ishem industrijsko podjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slavonija«. 1936-1

Viničarja
s najmanjše štirimi delovnimi močmi, sprejemem za redno delo viničarja, kjer se lahko redijo do štiri glave gorveje širine pod dobri pogoji. Kdor se za to oglašja pri gospe Ruzi Rosenberg v Ljutomeru. 1936-1

Izurjeno prodajalco
z nastopom do 10. t. m., ishem Paulić Josip, parna pekarna in trgovina z izdelanimi izdelki v Novem mestu. Ponudbe z navedbo doseganja službovanja. 1936-1

Frizerka
ki je samostojna dela popolnoma zmožna, dobi stalno namočeno. Vstop takoj ali tudi pozneje. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Dobra moč in stalna služba«. 1936-1

Frizerko
dobro v vodni in leseni izdelavi, sprejemem. Prednost one za možko postrežbo. Hartman, Prevalje. 1936-1

Iščem služkinjo
pošteno, zdravo, mlajšo, ki se kuhinja in ki ima rada otroke (polgredelčice). Pogoj vsaj enoletno sprejeto. Služba je v Atenah (Grčija) pri trušni tajnika jugoslovenskega poslanstva. Vojna tja in vrnitev po enem letu se povrne. Radi dogovora se je zglasiti v nedeljo 8. VIII. 1937 med 9. in 12. uro v Radovljici št. 94 (Vila Daria). Voznina iz Ljubljane se povrne. 1936-1

Kapelnika
dobro izkušenega v godbi na pihala in Strah, ishem. Pisane ponudbe na Rihard Ojinger, Slav. Bistrica. 1936-1

G. Th. Rothman:

VRTISMREČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

71

V tem se začne temniti. Luna visi na nebu kakor velik srce. Strah naju je, saj veva, da se ob vzhodu meseca prebudi naša smrtna sovražnica — sova. In res, glej jo, tamle sedi na vejli! Jaz zavpijem od groze, vznok, ki takoj ugane, kaj je, pa udari z bičem, da se daleč razlega.

1 Šteparico
sprejme Kapitelj Jernej, — Ostrožno - Celje. 1936-1

Več mizarstih
pomocnikov samostojnih, sprejmeta brata PANGOS, pohstvo, Trata 15, p. št. Vid nad Ljubljano. 1936-1

Strojnika
zmožnega vseh popravil na žagi kakor tudi brušenja žag, sprejemem za Luno komobilu s kondenzacijo in dvema cilindroma. Nastop takoj. Gospodje in začetniki naj se ne ponudijo, ampak samo tisti, ki kaj znajo in kaj hočejo tudi delati. Ponudbe z zahtevno plačo in podrobnostmi na ogl. odd. Jutra pod »Stalno mesto za dobrega delavca«. 1936-1

Trgovski pomočnik
vojašine prost star 35 let, zelo vešč, bi zelo rad takoj nastopil službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »St. 3460«. 1936-2

Potniki
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika
dobro vpeljanega v civilski stroji, za Ljubljano in širše okolice, ishem vodstva tovarna. Prednost imajo oni s lastnim avtomobilom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilen potnik 888«. 1936-2

Kupim
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljene gume
dimenzije 740 x 140. kupim. Desa, Celovška 38. 1936-7

Tricikelj
dobro ohranjen kupimo takoj. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Trgovina«. 1936-7

Dragocenosti
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišji cenah

ČERNE - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 1. 12-38

Kapital
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov terjatve in vrednostne papirje v ovcim

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10 59-16

Bančno kom. zavod in menjalnica
MARIBOR, Aleksandrova ul. 40.

Novovrste hranilne knjižice vseh bank in hranilnic. Kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Hranilne vloge
Mestne hranilnice Ljubljane, dobrošice Zveze slovenskih združb in vloge Vsaemne posojilnice po ugodni ceni prodaja Ag. bančnih in kreditnih poslov

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10. 1936-16

Hranilne vloge
Prve hrvatske štedionice Kmetke posojilnice Ljubljanske, Ljudske posojilnice Ljubljanske, Jugobanke in Šrbske banke, kupi takoj in izplača po visoki ceni takoj v gotovini Ag. bančnih poslov

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10. 1936-16

Simpatici gospa
mlajša, prost dobroščenega gospoda denarnega posojila prodi vrniti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vdane«. 1936-16

1 Šteparico
sprejme Kapitelj Jernej, — Ostrožno - Celje. 1936-1

Več mizarstih
pomocnikov samostojnih, sprejmeta brata PANGOS, pohstvo, Trata 15, p. št. Vid nad Ljubljano. 1936-1

Strojnika
zmožnega vseh popravil na žagi kakor tudi brušenja žag, sprejemem za Luno komobilu s kondenzacijo in dvema cilindroma. Nastop takoj. Gospodje in začetniki naj se ne ponudijo, ampak samo tisti, ki kaj znajo in kaj hočejo tudi delati. Ponudbe z zahtevno plačo in podrobnostmi na ogl. odd. Jutra pod »Stalno mesto za dobrega delavca«. 1936-1

Trgovski pomočnik
vojašine prost star 35 let, zelo vešč, bi zelo rad takoj nastopil službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »St. 3460«. 1936-2

Potniki
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika
dobro vpeljanega v civilski stroji, za Ljubljano in širše okolice, ishem vodstva tovarna. Prednost imajo oni s lastnim avtomobilom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilen potnik 888«. 1936-2

Kupim
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljene gume
dimenzije 740 x 140. kupim. Desa, Celovška 38. 1936-7

Tricikelj
dobro ohranjen kupimo takoj. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Trgovina«. 1936-7

Dragocenosti
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišji cenah

ČERNE - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 1. 12-38

Kapital
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov terjatve in vrednostne papirje v ovcim

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10 59-16

Bančno kom. zavod in menjalnica
MARIBOR, Aleksandrova ul. 40.

Novovrste hranilne knjižice vseh bank in hranilnic. Kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Hranilne vloge
Mestne hranilnice Ljubljane, dobrošice Zveze slovenskih združb in vloge Vsaemne posojilnice po ugodni ceni prodaja Ag. bančnih in kreditnih poslov

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10. 1936-16

Hranilne vloge
Prve hrvatske štedionice Kmetke posojilnice Ljubljanske, Ljudske posojilnice Ljubljanske, Jugobanke in Šrbske banke, kupi takoj in izplača po visoki ceni takoj v gotovini Ag. bančnih poslov

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10. 1936-16

Simpatici gospa
mlajša, prost dobroščenega gospoda denarnega posojila prodi vrniti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vdane«. 1936-16

Stroji
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilni stroj
Dubied 10/30 po niski ceni napredaj. Vzemam tudi hranilne knjižice dobrih zavodov. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1936-20

Auto, moto
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Buick
8 cilindarski, 6-sedešni, H-muzina, malo vožen, kot nov, poceni napredaj. Pripravljen za avtomobil. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Buick 8«. 1936-40

Kupim
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljene gume
dimenzije 740 x 140. kupim. Desa, Celovška 38. 1936-7

Tricikelj
dobro ohranjen kupimo takoj. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Trgovina«. 1936-7

Dragocenosti
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišji cenah

ČERNE - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 1. 12-38

Kapital
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov terjatve in vrednostne papirje v ovcim

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10 59-16

Bančno kom. zavod in menjalnica
MARIBOR, Aleksandrova ul. 40.

Novovrste hranilne knjižice vseh bank in hranilnic. Kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Hranilne vloge
Mestne hranilnice Ljubljane, dobrošice Zveze slovenskih združb in vloge Vsaemne posojilnice po ugodni ceni prodaja Ag. bančnih in kreditnih poslov

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10. 1936-16

Hranilne vloge
Prve hrvatske štedionice Kmetke posojilnice Ljubljanske, Ljudske posojilnice Ljubljanske, Jugobanke in Šrbske banke, kupi takoj in izplača po visoki ceni takoj v gotovini Ag. bančnih poslov

Al. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10. 1936-16

Simpatici gospa
mlajša, prost dobroščenega gospoda denarnega posojila prodi vrniti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vdane«. 1936-16

Stroji
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilni stroj
Dubied 10/30 po niski ceni napredaj. Vzemam tudi hranilne knjižice dobrih zavodov. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1936-20

MODERNA
DOPRAVA DRUŽBA EKSEME JATI IN HRAN
LASICE TAKOJ USTAVI IZPADANJE LASIJE PORASTJO TUJI NA PLESASTOM MESTU.
STAKLENICA PO POVZETJU
DIN 40.-POSTHIMA DIN 7.-
MODERNA KOSMETIKA-SPLIT

V najem
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepe in velike poslovne prostore
pripravne za banko ali večje trgovsko podjetje, oddam za daljše dobo ugodno v najem v Ljubljani. Pojasnila daje g. Ušlekar Ivan javni notar v Ljubljani. — Kralja Petra trg h. št. 8. 1936-17

Lepo štirisobno stanovanje
z vsem komfortom v 3. nadstropju na Erjavčevi cesti št. 21, oddam za avgust termin ali za kasneje. Pojasnila daje A. Šarabon, Zaloška cesta 1. 19147-21

Trisobno stanovanje
s kopalnico in plinom oddam. Domobranska 37. 1936-21

Trisobno stanovanje
z vsem komfortom, v villi tik bežigradske šole oddam takoj ali septembra. Poizve se Vodovodna cesta 36. 1936-21

2-sobno stanovanje
oddam takoj. Ogled od pol 14. do pol 16. uro. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1936-21

Trisobno stanovanje
oddam 1. novembra. Resljeva cesta 6 pri hišniku. 1936-21

Komfortno stanovanje
trisobno, s kabinom in zaprti verando, pripravno za združnico, oddam 1. novembra. Resljeva c. 6 pri hišniku. 1936-21

Dijanske sobe
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dva dijaka
nižješola iz boljše rodbine, sprejem na dobro hrano ter srečno in solono stanovanje v centru mesta. Cena zmerna. Pomoč pri učenju ter strogo nadzorstvo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1936-22

Med mestom in deželo
posreduje Jutrovo mail oglasnik

Kupim hišico
eno ali dvostanovanjsko — plačam v gotovini, prevzamam tisto hišico. Takojšnje ponudbe z obširnim opisom hiše in navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Posredovalce izključno«. 1936-20

INSERIRAJ V „JUTRO“!

KSILOLITNI TLAK
za kuhinje, kopalnice, lokale, tovarne itd., je edino primeren, sodoben in cenen. — Izvršuje ga

„Material“
Ljubljana, Tyrševa 36 a

Okusna in lahko prebavljiva

NESTLE MOKA
je zelo primerna hrana za deco za časa poletne vročine

Učinkovite reklamne ideje
»SVETLA«, Ljubljana, Wolfova 6/I

Desinateria
Jugoslovana ISČE velika tkalnica bombažnega pisanega blaga — za nastop september-oktober. Vpoštevajo se bo le samostojne moči, izurjene v desinaturi bombažnega blaga, predvsem v blagu za srajce in obleke, mora pa razpolagati tudi s izkuštv v desinaturi hlačevine. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Desinateria«.

Knjigovodjo,
vamo provizorno moč popolnoma sigurnega bilancista, perfektnega korespondenta v državnem in nemškem jeziku, hitrega stenografa, ishem za takoj tehnično podjetje v Zagrebu. Reflektira se samo na pošteno, značajno, okretno in rutinsko moč. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo curriculum vitae, sliko, prepisi spričeval ter dosedanjega udejstvovanja poslati na Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 3, pod »165«.

Mladega inženirja ali tehnika,
ne nad 30 let staroga, strojno ali motorne stroje, ishem za zagrebko tehnično pisarno, znane in uspešne strojne tovarne. Potrebno perfektno obvladanje urbohrvatskega in nemškega jezika. Zaželjeno je znanje stoječaja in stenografije. Reflektira se samo na pošteno, značajno, okretno moč, ki si želijo napredovanja. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo curriculum vitae, sliko, prepisi spričeval ter dosedanjega udejstvovanja poslati na Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 3, pod »165«.

Strojepisno moč,
spretno mlajšo, perfektno v državnem in nemškem jeziku, zmožno neoporočnega prevajanja, ishem za tehnično pisarno v Zagrebu. Posebno važnost se polaga na gladko tekočo stenografijo. Prednost imajo osebe, ki so se že udeleževale v tehničnih podjetjih. Reflektira se samo na pošteno in delovalno moč. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo curriculum vitae, sliko, prepisi spričeval ter dosedanjega udejstvovanja poslati na Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 3, pod »165«.

PRVOVRSTNI FOTOAPARATI
na mesečno odplačilo
Zahtevajte brezplačne prospekte